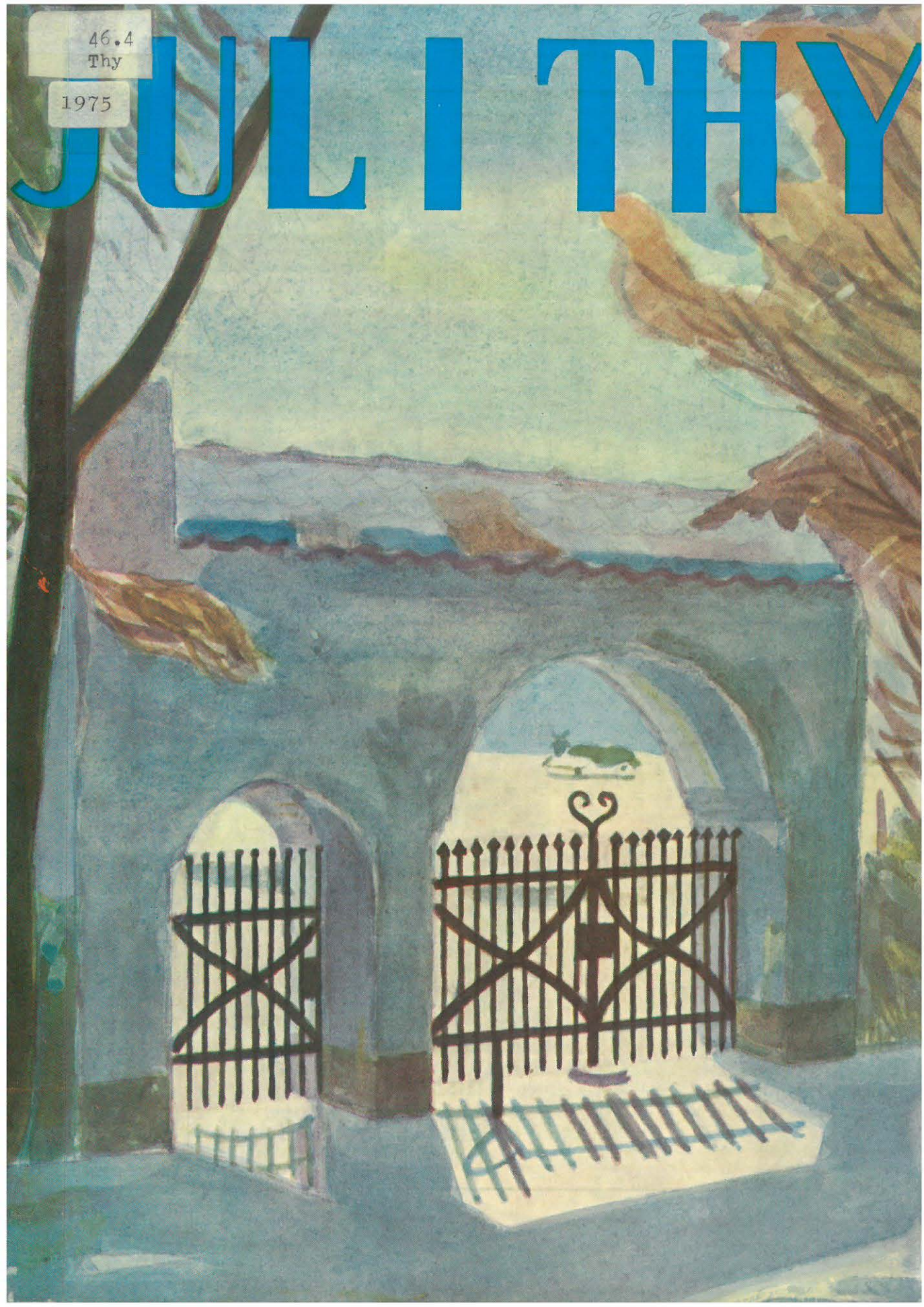


46.4
Thy

1975

95

JULI THY



AMTETS
STØRSTE
specialmagasin
i dametøj



Lorentzen

Telf. Thisted (07) 922833

Vi ses i Thisted
og mødes i →



Thisted
Telf. (07) 922433

JUL I THY

1975

45. ÅRGANG



UDGIVET AF ERIK A. LAURIDSEN OG JØRGEN MILTERSEN, THISTED

Forhandles uden for Thy, Han Herred og Mors af
Danske boghandleres Kommissionsanstalt, Siljengade 6-8, 2300 København S

JUL I THY 1975

45. ÅRGANG

Redigeret af JØRGEN MILTERSEN



Indholdsfortegnelse:

<i>Med biskop Erik Jensen i barndommens land</i> Interview ved journalist Holger Sindbæk, Holstebro	3
<i>Husmandssønnen, der blev orgelbygger</i> Af redaktionschef Jørgen Miltersen, Tved, Thisted	9
<i>På flugt for sandet, 2. del</i> Af journalist Mette Fastrup, Tved, Thisted	13
<i>Edderkoppens solhjul</i> Af journalist Mette Fastrup, Tved, Thisted	18
<i>Himlens port</i> Af forfatteren Erling Kristensen (1893–1961)	19
<i>Det blev alligevel juleaften</i> Af fru Gerda Hegnet Bach, Karby, Mors	24
<i>Den lange, mørke julenat</i> Af Holger Drachmann (1846–1908)	28
<i>Når julen går ind</i> Af Hans Bakgaard og Peter Sand	32
<i>Fra det gamle album</i> Bidrag fra thyboer nær og fjern	33
<i>Året, der svandt</i> ved Jørgen Miltersen	49
<i>Annoncer</i>	62

Forsidetegning: Udsigt mod syd fra Jannerup Kirke.
Efter akvarel af Carl Lundblad.

Fotos: Tage Jensen, Mette Fastrup, Jørgen Miltersen m. fl.

ISBN 87 85131 03 2

Eftertryk uden aftale ikke tilladt

Thisted Bogtrykkeri

Med biskop Erik Jensen i barndommens land

*Kort før sin død blev biskop,
kgl. konfessionarius
Erik Jensen interviewet af
journalist Holger Sindbæk,
der indledte:*

– Hvis vi skal være i barndomslandet, biskop Erik Jensen, så har vi placeret os lige midt i det med Helligsø kirke og skole lige i baggrunden.

– Ja, med kirken i baggrunden og skolen et par hundrede meter mod øst og så min nærmeste familie skråt over ad Ydby til fra Helligsøgaard, hvor det meste af min leg foregik sammen med de børn, som var opvokset på den gård. Vi boede mod vest. Gården hed Kirk. Men det er ikke noget, der er trængt dybt ind i folks bevidsthed. Men det var navnet på den, og det skyldes vel sagtens, at den ligger lige ved siden af kirken.

– Hvor stor var den?

– Jeg vil næsten helst sige det i hartkorn, selv om man ikke kan spise det. Den var over 4 tdr. hartkorn, men der er ikke mere end 30–40 tdr. land. Så det var noget af Danmarks fedeste jord. Nogle bønder vil det da sige noget, at jorden her omkring er 24 takst. Det er vist omtrent det, det kan blive. Så det er altså en stiv, måske lidt vanskelig medgørlig ler-

muldjord, som i hvert fald helst skal være nogenlunde plejet for at kunne være behagelig at arbejde i. Men den gi'r jo godt.

– Hvor mange børn var De på gården?

– Vi var tre børn. To drenge og én pige, og pigen var den ældste. Nr. 4 levede kun et døgn, så vi blev altså kun tre. Min søster lever i Vester Vandet, ude ved Klitmøller, og jeg lever altså i Aalborg, og min yngste bror lever i Frederiksværk og er mekaniker.

– Gården er ikke mere i slægtens eje?

– Nej, den har ikke været i slægtens eje, siden min far kom af med den.

– Var det i de trange tider.

– Ja, det var. Det var i trediverne.

– Hvor tidligt fandt De ud af, at De ville gå læsningens vej?

– Det fandt jeg faktisk ud af forholdsvis tidligt, for allerede da jeg var 12 år, blev jeg klar over, at jeg godt ville på realskole, og jeg kom ved den lejlighed på Hurup Realskole, som efter min mening var en udmærket skole. Men da jeg havde fået mellemskoleeksamen, så var jeg vældig læsetræt og fuldstændig sikker på, at jeg ikke ville se en bog mere, og så var jeg karl, ganske almindelig karl på en gård i et år, men det syntes jeg heller ikke rigtigt lå for mig. Jeg var nok for doven af natur, vil jeg tro, men i hvert fald så vendte jeg tilbage og blev optaget på Viborg Kathedralskole. Det var der, man som regel kom til fra Thy. Men der var jo ikke mange, der dengang gik læsevejen. Jeg har siddet og

spekuleret på, om der overhovedet var andre i Helligsø, der tog studentereksamen end mig den gang. Jeg blev tidligt klar over, at jeg ville være præst. Det tror jeg, at jeg var klar over, da jeg var 16 år.

– Men de første år er altså gået som et almindeligt landbobarns i stald og mark, hønsegård og lade – og så den lille skole, som ligger nogle hundrede meter herfra.

– Er det stadigvæk skole?

– Nej, der er ingen skole mere i Helligsø. Jeg ved ikke, hvad den bruges til nu, men jeg har ladet mig fortælle, at den er lavet om til en fabrik, hvor man fabrikerer bamser! Så det er da noget andet end dengang. Og det kan jo ikke nægtes, at det er én af de ting, man føler savnet af, når man kommer her, nemlig af børn og unge. Der er bogstavelig talt ingen unge. Det er jo mærkeligt. Når vi havde ungdomsgilde hos os i gamle dage, så kunne vi være op til hundrede, der legede to mand frem for en enke, eller hvad man nu tog sig for ude i gården, og i dag kunne vi vel ikke samle 10, hvis vi gjorde os de hæderligste anstrengelser. Det giver en hel forandring i sognestrukturen, det må man jo sige.

– Ja, unægtelig en regulær affolkning af landsdelen.

– Ja, det er det, jeg har stridt med siden hen, dette at se disse synkende befolkningstal, som har sat sit præg på meget af det, der er foretaget af omlægninger af sogne og kommuner, pastorater o.s.v. Det har været bittert og ubehageligt at have med at gøre, og det har på mange måder været noget næsten ondt. Som en mand sagde til mig: Nu har de taget vor skole, vort mejeri, nedlagt brugsforeningen, og nu tager de vel også vor præst, og hvad skal vi så overhovedet samles om? Det har han jo noget ret i. Jeg har for alvor siddet her i Thy sammen med mennesker, som har grædt, rigtig sådan ægte mennesketårer ned på bordet og spurgt, om vi ikke kunne vente med alt det, vi skulle lave om, til de var døde.

– Nu traf vi kirkebetjenten oppe i Gettrup, som også nævnte noget om dette manglende sammenhold om centrale institutioner, om kirkegang her og der.

– Jeg er ikke helt klar over, hvordan det er med kirkegangen nu. Men jeg har levet så nær ved århundredskiftet og så nær ved den første vækkelse, som helt forandrede atmosfæren i disse sogne. Jeg levede jo midt i det. På det tidspunkt var der mellem to og tre hundrede mennesker i kirke hver eneste søndag, og det var – og det kan man også se i Kirkelig Håndbog, ca. 30 pct. af befolkningen. Der har været en lang række sogne i Thy, hvor det var et almindeligt billede.

– Fornemmede De noget konkret ved at være så mange i kirke dengang?

– Næh, det var næsten hverdag for det var faktisk hver søndag, men det er jo klart, at denne stærke vækkelse, som gik hen over denne egn omkring århundredskiftet – i 90'erne og begyndelsen af dette århundrede – fuldstændig forandrede menneskers måde at leve sammen på. Det vanskelige ved at prøve på at erindre den slags ting er, at man ikke kommer til at farve det. Det var vel sådan en ganske almindelig verdslig egn, hvor man levede sådan som man gjorde de fleste steder uden nogen nævneværdig kirkelig interesse. Men så kom der en præst her, der hed Løgstrup, og man fortæller – det er altså referat fra andre – at man på et eller andet tidspunkt kunne skønne en forandring i hans måde at prædike på, og denne forandring gjorde et sådant indtryk i befolkningen, at en lille deputation af mænd her fra sognet op søgte ham og sagde, at det efterhånden var ved at gå op for dem, at de ikke kendte nævneværdigt til indholdet af deres bibel – om ikke han kunne tænke sig at udlægge det for dem, og man fortæller, at i et par måneder eller tre holdt han bibeltime hver aften her for en stopfyldt kirke. Så skete der altså vækkelser, visse dele af befolkningen blev omvendt, som det hed dengang, og det bar sine

frugter, og man fortæller, at til at begynde med skete der en meget stor adskillelse i befolkningen, så hvis de var sammen til gilde, sad de fromme i den ene stue og de andre i den anden. Så er det vel nok blevet forstærket ved, at man siger, at i den ene stue sang de salmer, i den anden spillede de kort for at understrege forskellen. Det var sådan set jævnet ud, da jeg begyndte at vokse til, og Helligsø-Gettrup har vel været et af de pastora-ter, hvor bogstavelig talt næsten hvert eneste hjem har været påvirket af vækkelsen. Menighedsrådet havde 12 medlemmer, og alle 12 hørte til Indre Mission. Så der var ikke megen splid om det, når noget skulle vedtages. Så vidt jeg ved, blev også sognerådet valgt efter »kristelige skillelinjer«, men der er én ting,



Biskop Erik Jensen kom gerne til Thy – til genåbning af kirker, for at tale i missionshuse og forsamlingshuse eller for i embeds medfør at mødes med menighedsråd. Billedet er fra indvielsen af Thisted Kirkecenter.

jeg har tænkt på siden: vækkelsen udslettede i virkeligheden fuldstændig de sociale skel, der måtte have været her i sognet. Jeg har aldrig kendt, at man følte nogen som helst forskel på, om man var til bibeltime i et arbejderhjem, i et gårdmandshjem eller et husmandshjem, og jeg har aldrig kendt til, at vi i skolen havde nogen som helst adskillelse børnene imellem på grund af deres religiøse tilhørsforhold. Det var som om den kristelige vækkelse gik så dybt i deres menneskelighed, at almindelige sociale forskelle forsvandt.

– Man blev brødre og søstre.

– Ja, i virkeligheden.

– Det er jo et andet billede end det, man ellers hører om Indre Mission og dens arbejde i sognene.

– Ja, men sådan var det i hvert fald.

– De nævnte, at De havde hørt et af de historiske navne i Gettrup Kirke.

– Ja, jeg har hørt Olfert Ricard som prædikant i Gettrup Kirke. Og jeg husker det endnu, for det lyder næsten som en fabel, at der havde været 635 mennesker i kirke for at høre ham.

– Hvor der ellers er 128 siddepladser!

– Ja, sådan noget lignende.

– Hvad betød det for en ung mand at opleve en sådan prædikant?

– Det betød, at jeg endnu ville være i stand til at gengive de to prædikener, jeg hørte af ham, dels i Vestervig Kirke, dels i Gettrup Kirke. Så ekstraordinært begavet var hans prædikemåde. Man kan bogstaveligt talt ikke glemme det.

– Kirken har altså på alle måder været noget central for Dem, lige siden De fik erindring?

– Ganske afgjort.

– Skal vi gå indenfor?

– Ja, her i Helligsø Kirke har jeg siddet næsten hver eneste søndag siden jeg blev en halv snes år, og indtil jeg rejste til Viborg for at gå på latinskolen.

Det, som står tydeligst i min erindring,

om det væsentlige af det, der foregik her, det var at den forkyndelse, som lød her, sigtede på, at hver enkelt personlig skulle komme til afklaring i sit forhold til Gud, så han nåede til det, man dengang kaldte »troens vished«. Jeg kan tydeligt huske, at jeg tumlede med det. Mange vil sige, at det var skrækkeligt at komme til at tumle med åndelige problemer på så tidligt et tidspunkt, men det har jeg egentlig aldrig følt. Jeg har altid syntes, at der var noget spændende ved det. Det gjaldt jo liv og død, himmel og helvede. Jeg tror, jeg syntes at jeg oplevede lige så spændende timer her og i Helligsø Missionshus som mange andre oplevede i biografen og andre steder. Og jeg mener om mig selv, at jeg er et ganske naturligt og almindeligt menneske. Men jeg kan huske, at dette med at komme til en fuldstændig personlig afklaring. Det syntes jeg aldrig jeg rigtig kunne nå frem til. Og der var det, syntes jeg måske siden hen, at det måske var lidt tungt, at man altid spurgte: »Kan du dø« i stedet for at spørge: »Kan du leve«. Det syntes jeg siden hen var næsten lige så vigtigt at få klaret. Men dengang ville det sige, om man var så afklaret i sit forhold til Gud, at man kunne være sikker på, at hvis man døde i nat, kunne man blive salig. Fra min allertidligste barndom har jeg bedt om denne klarhed hver aften, inden jeg lagde mig til at sove – hvis jeg nu skulle dø i nat, må jeg så have lov at regne med, at jeg er et Guds barn. Det var noget væsentligt ved den forkyndelse.

– Har De aldrig haft mistanke om, at de mennesker, som stillede det spørgsmål, måske ikke selv var sikker på det?

– Jo, det vil jeg ikke skjule, at jeg somme tider sad med et sådant spørgsmål, men det turde man jo ikke rigtigt komme frem med. Vi delte jo folk op i troende og vantro, og vi vidste, mente vi da, helt sikkert, hvem der var troende, og hvem der var vantro. Jeg kan godt huske, at når vi havde været til møde i missionshuset og kom forbi en ejendom, hvor jeg vidste der boede én, om hvem alle var

klar over, at han var vantro, at så syntes jeg egentligt, at det var synd for ham, for nu skulle vi jo hjem og have kaffe og synge, men ellers var der meget lidt forståelse, synes jeg nok, for kristne af andre sammenhænge end ens egen. Man levede jo i den lille verden både menneskeligt og kristeligt.

– Det må have været noget af en tung tilværelse hele tiden at blive konfronteret med det spørgsmål: Kan du dø?

– Ja, det skulle man egentlig synes, men ærlig og redelig: jeg har ingen hukommelse af det. Nu var min far en lys og festlig, lidt lege-syg natur. Vi legede utrolig meget i mit hjem. Vinteraftener spillede vi dam og skak og marmorkugler. Far var måske den mest ivrige i familien til at lege. Vi spillede jo ikke kort, sådan rigtig med spar og hjerter, for det var jo syndigt. Men vi fandt andre udveje, og vi havde det i grunden morsomt.

– De har ikke savnet at gå på kro?

– Nej, det har jeg faktisk ikke. Men det er da klart, at der kom en tid, hvor alle disse synspunkter måtte tages op til fornyet overvejelse. Det kom i mit studenterår, da jeg mødte den tidehvervske bevægelse, der gjorde et dybt og uudsletteligt indtryk på mig.

– Forstod De, hvad præst og missionær sagde, for det kniber jo ofte for unge mennesker i dag.

– Det har undret mig tit, men det gjorde jeg.

– Altså ord som frelse, nåde og dom.

– Det var ikke fremmedord for mig. Det var ord af indhold, som jeg uden spor krøller på hjernen forbandt noget med. Nu havde vi jo en knasende dygtig lærer, når det gjaldt religion. Vi lærte en grusom masse. Hvad jeg lærte af skriftsteder, inden jeg var 12 år, det er fuldstændigt usandsynligt. Men jeg har aldrig følt indholdet af disse skriftsteder mærkelige eller konstruerede.

– De bruger dem dog ikke selv så meget som andre præster.

– Nej, for det har været en udfordring,

siden jeg overhovedet har skullet forsøge at udtrykke mig, at jeg har måttet spørge mig selv: er det nogle ord, som folk i almindelighed forbinder noget med, og så vil jeg godt indrømme, at jeg tror, at mange, hvis de hørte den forkyndelse, jeg hørte som barn, ville det ikke sige en pind.

– Mange forkynder stadig sådan.

– Ja, og også sådan, at jeg kan ikke frigøre mig for, at det går hen over hovedet på folk.

– De billeder, De anvender i Deres prædikener, ligner jo næppe de billeder, Deres præst her i Helligsø har brugt. Hvornår blev det Dem bevidst, at man skulle bruge nærværende billeder og ikke gammeltestamentlige?

– Det blev mig bevidst, da jeg selv skulle til at prædike. Mit møde med tidehverv bevirkede, at jeg næsten altid, når jeg har skrevet en prædiken eller jeg begynder at tænke den igennem, spørger mig selv: er dette nu fuldstændig ærligt for dig selv, mener du det, vil du stå ved det, eller er det bare noget gas, du kommer med? Om jeg så altid lever op til det, ved jeg ikke, men jeg spørger altid mig selv. Jeg kan standse op i skrivemaskinens klapren og sige: mente du nu virkelig det. Så får man en strik om halsen og må til at tænke efter igen.

– De sagde, at De ikke var ret gammel, før De blev klar over, at De ville være præst. Var det noget særligt, der fængede Dem?

– Næh, det kan jeg ikke sige. Det har vel været den almindelige atmosfære, vil jeg tro, at det, der foregik her, hjemme og i missionshuset det var egentlig tilværelsens dybeste mening, og da jeg havde gjort mig mit forhold til dette indhold bevidst, kom det ikke som noget syn eller nogen særlig begivenhed, men jeg begyndte at tænke, at det nok skal være det, du skal tumle med resten af dit liv.

– Hvad sagde familie og venner?

– De var kun glade for det. Mine forældre blev lykkelige, da de hørte, at jeg kunne tænke mig at studere teologi, selv om det havde pro-

blemer at gennemføre det rent økonomisk. Men det var en ting for sig.

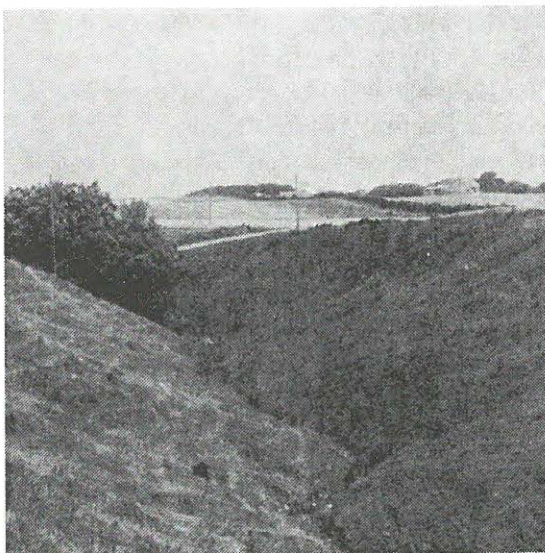
– Det må vel også have vakt en vis undren, at Erik fra Jens Eriks ville til at læse.

– Ja, det har det vel nok, men det er da givet, at man kom til at betragte mig som noget særligt. Det opdagede jeg derved, at allerede mens jeg var ganske ung, kunne man finde på at sende bud efter mig til et dødsleje. Hvilket jeg syntes var en fuldstændig misforståelse. Jeg syntes ikke, det var noget at sætte en 16 års dreng til at være sjælesørger ved et dødsleje. Det var en frygtelig oplevelse for mig. Men dem, der havde ansvaret for mig, har vel ikke gjort sig klart, hvilket indtryk det kunne gøre på en følsom drengs sind at sidde og se en kammerat af samme alder dø. Det var på et tidspunkt, da jeg syntes, der var meget lidt med morfin og formildende omstændigheder. Det var den hårde, barske virkelighed. Det tror jeg aldrig, jeg er kommet helt over. Jeg tror nok, jeg fik et chok. Det var første gang jeg konstaterede, at jeg havde et hjerte, for det slog helt af Pommern til den følgende nat, efter at jeg havde oplevet at se et menneske dø.

– Et samvittighedsspørgsmål. Hvordan bar De Dem ad med at redde evighedstroen igennem en sådan oplevelse?

– Det ved jeg såmænd ærligt talt ikke. Jeg hører jo også til dem, der ærligt vedgår, at jeg er bange for at dø, og det hænger vel sammen med min barndoms voldsomme oplevelse af dødens nærhed. Jeg har ingen let og lystig fornemmelse, når jeg tænker på døden. Men det er sådan set kristentroens spids, at den over for livets hårde virkelighed kun har én ting at sætte: det ord, som Kristus har forkyndt, og de to ting står altid over for hinanden.

– Jeg vil gerne, at vi skal slutte vor samtale et helt andet sted, Erik Jensen, nemlig på kanten af »æ dål« om vi kan finde den. Jeg havde en lille bagtanke, for vi står nu i et landskab, som De kunne bruge i mangan prædiken. Er der sådan lidt panteist i Dem også?



Dalen ved Erik Jensens barndomshjem i Helligsø.

– Næh, det tror jeg ikke, men min far var jæger, og en jæger har altid et specielt forhold til naturen. Det hører også med til min barndomsstemning: jagten om efteråret, når andejagten går ind, og harejagten begynder. Det var altid min inderlige bøn at få lov at komme med. Det fik jeg desværre så sjældent, for far var altid bange for, at han skulle komme til at gøre fortræd med sin bøsse. Og da var igen det jeg sagde om den mærkelige udslettelse af sociale skel og kulturelle skel, for der var tre mennesker, som altid gik på jagt sammen, og det var min far, præsten og en murer her henne. De tre var fuldstændig sammenvejset i deres kærlighed til jagten. Den ene var fra et udpræget landmandsmiljø, den anden en stiltfærdig håndværker og den tredje akademiker. Når de havde fået bøssen på nakken var de fuldstændig som et.

– Men landskabet har alligevel klaret sig i Deres sind og sjæl.

– Det har det da. Det hører til min mest udprægede naturoplevelse her, for det er et enestående stykke natur. En bæk, som vel gennem mange tusind år har skabt denne dal, som jeg altid har regnet med var ca. hundrede meter, hvis man rejste en pæl i midten af bun-

den, der hvor vi nærmer os Limfjorden, og der har jeg leget som dreng, og jeg har ligget på min mave ved denne bæk og fanget hundestejler adskillige gange.

– Og sendt små skibe ud i det store hav.

– Ja, og da er jeg altid siden hen i livet kommet til at tænke på Jeppe Aakjærs slutningsvers af »Der dukker af disen min fædrenes jord«, hvor han siger:

*Hvad var vel i verden vort fattige liv
med alt dets fortærende tant,
om ikke en plet med en dal og lidt siv
vort hjerte i skælvinger bandt!
Om ikke vi drog fra det yderste hav
for bøjet og rynket at stå
og høre de kluk,
de mindernes suk
fra bækken, vi kyssed' som små!*

– – –

Erik Jensen havde sagt ja til at lade sig interviewe den 17. oktober 1974, da han skulle tale i Huruphallen om aftenen. Der kom ca. 2000 for at høre biskoppen – en bekræftelse på, at en god prædikant stadig kan samle mange i Thy. Kort efter det store møde i Hurup rejste biskoppen på ferie sammen med sin kone, fru Gurli Jensen. Undervejs hjem var de 29. november ude for en færdselsulykke, som er omtalt under »Året, der svandt«. Erik Jensen blev kvæstet så alvorligt, at han døde 3. januar, 68 år gammel. Fru Gurli Jensen deltog hårdt medtaget i sin mands begravelse.

Interviewet blev udsendt af Danmarks Radio juledag 1974 og genudsendt i påsken 1975. Holger Sindbæk, der talte med Erik Jensen i barndommens land, havde en særlig baggrund. Hans far, Michael Sindbæk, var fra et husmandssted ved den omtalte dal i Helligsø. Han havde tjent hos Erik Jensens far på gården ved kirken, mens Erik Jensen endnu var hjemme. Holger Sindbæk havde hørt sin far fortælle om barndommens dage, da drengene sendte skibe ud på det store hav. Michael Sindbæk kom ligesom Erik Jensen til at bo i Nordjylland, idet han drev realskole i Løkken fra 1953. Han døde i februar, godt en måned efter Erik Jensen, 77 år gammel.

Interviewet gengives med Holger Sindbæks tilladelse og i forståelse med fru Gurli Jensen.

Husmandssønnen fra Elsted der blev orgelbygger

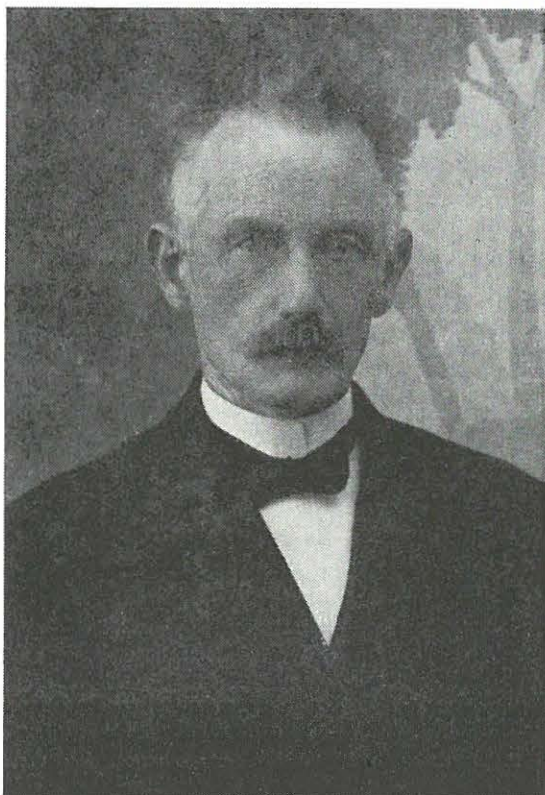
I 1976 er det hundrede år siden, Niels Chr. Christensen blev født. Hans vugge stod i Elsted. Faderen, Hans Chr. Kristensen, var husmand. Men hans interesser gik ud over at dyrke jord og passe dyr. Når dagen var til ende, tog han violinen frem og spillede. For sin familie eller for sig selv. Kom der bud efter ham, tog han gerne violinen under armen og gik ud for at underholde.

Niels Christian kom til verden 19. juli 1876. Da han var vokset op, hjalp han faderen med arbejdet i mark og stald. Men han havde mange andre ting i hovedet, og forældrene blev klar over, at det ikke var nok for ham at dyrke jorden og måske engang ad åre at overtage husmandsbruget.

Da hænderne sad godt på ham, endte det med beslutningen om, at han skulle være tømrer. Så måtte han hjemme fra, men det lykkedes at finde en plads til ham i Sønderhaa – mindre end en halv snes kilometer borte. Det var ikke længere, end at han kunne nå at gå hjem på besøg om søndagen.

Han stod i tømrerværkstedet og tog godt ved lære. Hjalp med store og små ting. Men han havde musik i hovedet – en arv fra hjemmet.

Niels Christian fik den idé, at det kunne være spændende at prøve at bygge et orgel –



Orgelbygger N. Chr. Christensen som 55-årig.

bare et lille et, der kunne stå i en stue. Han begyndte at eksperimentere og fortsatte, da han senere kom til Thisted, hvor han nedsatte sig som orgelbygger i 1896. Det var et stort

spring for en tømrer. Han blev klar over, at hans viden ikke slog til.



Den unge tømrer talte med forskellige mennesker om sine planer, og det lykkedes ham at skabe så megen fortseelse, at han kunne få økonomisk baggrund for en studierejse til udlandet. Han tog til Tyskland. Så på orgler, store og små, fandt ud af, hvordan de virkede.

Han havde værksted i en kælder i Vestergade, ikke langt fra kirken. Han blev en trofast kirkegænger. Han havde sans både for de ord, der lød fra prædikestolen, og for tonerne fra orglet. Han lyttede til stemmer og klangfarver. Tænkte på, hvilke stemmer han skulle sætte i det instrument, han arbejdede med hjemme på værkstedet.

En dag havde han sit første kirkeorgel færdigt. Det var en stor dag for hele familien. Så kom der alligevel noget ud af det.

En præst fra et sogn i oplandet havde hørt om orgelbyggeren i Thisted. Han kom rejssende ind til byen for at se på det, lyttede til dets toner og sagde, at han ville anbefale menighedsrådet at købe dette orgel, fremstillet af en thybo.

Menighedsrådet bestemte sig for Niels Chr. Christensens orgel, og det var en stor dag for orgelbyggeren. Men den største oplevelse havde han den søndag, orglet blev indviet. Han satte sig på en af de bageste bænke og lyttede – til præludium og koraler.

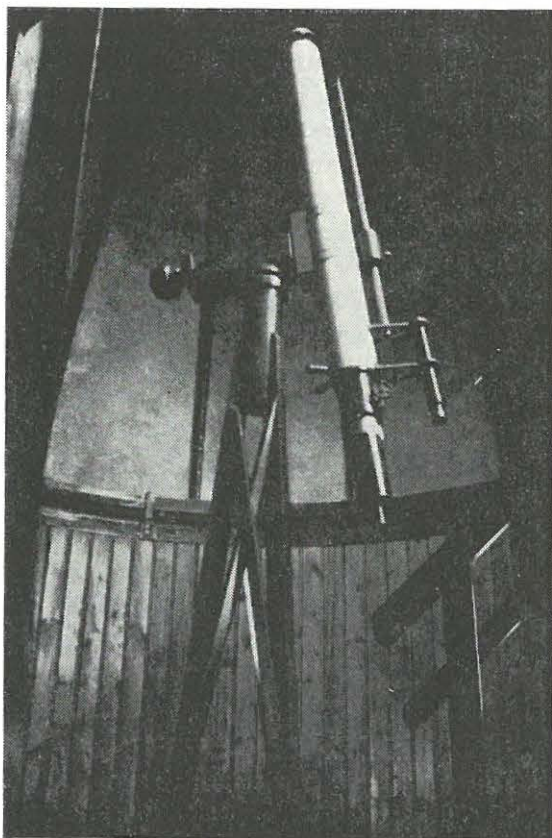


Med iver tog han fat på det næste instrument. Nu havde han erfaring. Nu gik det meget hurtigere. Han fik flere orgler til salg – og fik dem afsat. Der blev solgt orgler til de gamle sognekirker i Hunstrup og Østerild, og han leverede til nyere kirker i Hjørdemaal Klit og Stenbjerg. Der blev også solgt et til missionshuset i Thisted.

Orgelbygger Christensen fik en god forretning. Foruden kirkeorgler solgte han mange

stueorgler, han handlede med pianoer og foretog reparationer. Det var også nødvendigt med omsætning i forretningen, for han havde fået kone og børn at forsørge. Han fik hjælp på værkstedet, fik brug for mere plads og flyttede til Frederiksgade.

Han solgte ikke blot orgler til kirker i Thy. Der kom folk helt fra Salling for at købe. Fremtiden tegnede sig lys for orgelbyggerfamilien. Da mærkede Niels Chr. Christensen, at han havde fået mén af at stemme de mange orgler, han i tidens løb havde lavet. Det begyndte at knibe med hørelsen. Det generede ham efterhånden så meget, at han i 1917 besluttede at flytte til Snedsted for at få fred og ro.



Når man fra orgelbyggerens hus i Snedsted indstillede kikkerten på Vestervig Kirkes tårnur, kunne man se hvad klokken var – indtil der blev bygget tårn i Hørsted i 1936.

Han kom til at bo i det østligste hus i byen og fortsatte med at bygge orgler. Han havde den glæde, at den nye generation, der voksede op, havde sans for musik. Børnene hjalp ham: Hans, Ejner, Viggo, Emil, Marie og Elna. Hans og Viggo stemte instrumenterne, når det håndværksmæssige arbejde var overstået.



Da orgelbyggeren blev lukket ude fra to-ernes verden, blev han en ensom mand, men han bar sin skæbne med tålmod. Han fordybede sig i bøgernes verden, gik i kirke, selv om han ikke kunne høre, hvad præsten sagde, undrede sig over Guds skaberværk.

Så kom trangen til at trænge dybere ind i universet. Ligesom digteren i Lemvig, der skrev »Danmark, nu blunder den lyse nat«, besluttede han at anskaffe sig en stor kikkert. Han slog hul i taget på sit hus, satte et skelet op og anbragte en kuppel. Den gik på kuglelejer, så han kunne følge stjernerne uafhængigt af Jordens drejning.

I sin kikkert kunne han se, hvad klokken var på Vestervig Kirkes tårn. Men den fornøjelse blev taget fra ham, da der blev bygge tårn i Hørsted!



Orgelbyggeren lærte alle sin børn at hjælpe på værkstedet. De blev dygtigere og stærkere. Hans egne kræfter svandt. Efterhånden var det ikke blot hørelsen, det kneb med. I april 1940 blev det galt med hjertet, og den dag, da tyske tropper skred over grænsen til Danmark, døde orgelbyggeren. Han blev 63 år gammel.

Ved hans begravelse blev sunget Grundtvigs salme »Lyksaligt det folk, som har øre for klang her oven fra«, og pastor Gregersen sagde:

»Han var et levende og interesseret menneske, og når han talte, følte vi alle, at det

kom fra en levende og meget følsom sjæl. Han står for os som et godt menneske med et stort hjerte. Hvor kunne han tale smukt om andre mennesker, og alle havde sympati for ham. Han var et menneske, der kunne undres over Guds skaberværk, som jeg aldrig så noget andet menneske kunne det. Denne undren forbandt han med et levende håb og en sand tro, men det største for ham var, at i denne tro og i dette håb fik han øre for klang her oven fra. Derfor må vi sige om ham, at han var et lykkeligt menneske. Af alle de minder, hans efterladte har om ham, vil sikkert dette træde mest frem, at han havde fået bygget bro mellem himmel og jord, fået øre for klangen oven fra«.



På det tidspunkt havde familien oplevet det første dødsfald. Emil døde i 1928 – 18 år gammel. I maj 1943 døde Ejnar, der drev Thisted Musikhus. Han blev 37 år. I oktober samme år mistede børnene deres mor, Anine Christensen, født Nielsen. Hun blev 68 år.

Få år senere holdt døden igen sit indtog. Elna døde i 1947. Viggo, der havde været klaverstemmer og radiotekniker, døde i 1949, Hans i 1955.

Efter at Hans Christensen havde hjulpet med at bygge orgler, blev han student som 24-årig, og fra 1945 var han sognepræst i Jetsmark-Kaas i Vendsyssel. Han kom jævnlig til Thy for at tale i kirker og missionshuse. Torsdag den 3. februar 1955 prædikede han i Sjørring Kirke om aftenen. Provst Hjortsvang tilbød efter en sammenkomst i Sjørring Præstegård at køre ham til Thisted, hvorfra han kunne tage rutebil til sin søster i Snedsted. Det var tåget, og provst Hjortsvang fortsatte lige ud, hvor han fra Præstegårdsvej skulle svinge til højre mod Thisted.

Tilsyneladende kom ingen i bilen til skade. Foruden pastor Christensen var en datter af provst Westh med som passager. Hans Christensen kom med en anden bil til Thisted og

nåede rutebilen. Men kort efter afgangen fra Thisted blev han syg. Rutebilen standsede ved Sdr. Nordentoft, hvorfra Hans Christensen i bevidstløs tilstand blev kørt til Thisted Sygehus.

Næste morgen døde han af en hjerneblødning. Han blev 50 år.



I 20 år har den eneste overlevende af orgelbyggerens seks børn siddet alene tilbage. Marie Christensen overtog huset i Østergade, og her lever hun i minderne om sine forældre og søskende. Kuplen, hvor hendes far havde anbragt stjernekkikerten, er brudt ned, fordi taget blev utæt, og i det værksted, hvor der blev lavet orgler, er der nu indrettet lejlighed. Huset er ikke længere det østligste i Snedsted. Mange er kommet til, og det har på det sidste fået ny adresse: Hovedgaden 17. Men hvad nytte er det til. At der er en Østergade i Thisted gav ikke anledning til forveksling, når postnumrene er forskellige, siger Marie Christensen.

Hvor mange orgler, Niels Chr. Christensen fik bygget, har hun ikke tal på. Hun glæder sig over, at i hvert fald ét af dem er i brug endnu: det P. P. Hedegaard skænkede til kirken i Hjordemaal Klit. Det var lige ved at blive kasseret, men i forbindelse med en restaurering, der blev afsluttet i efteråret, virker orglet nu så godt, at det kan bruges til kirkekoncerter.

Der findes endnu et Christensen-orgel, der kan bruges. Det står på loftet i orgelbyggerens hus. Det har tre stemmer: Bourdon 16 fod, Bourdon 8 fod og Principal 4 fod, oktavkoppel.



Et af N. Chr. Christensens orgler står hos datteren, Marie Christensen i Snedsted. Det har tre stemmer: Bourdon 16 fod, Bourdon 8 fod og Principal 4 fod. Endvidere er det udstyret med oktavkoppel.

pel og svelle. Endvidere er det udstyret med en sløjfevindlade, som Niels Chr. Christensen selv opfandt.

Hans datter tager piber frem, som er formet af faderens hånd. Sætter dem i igen og spiller en af de mange salmer, som har lydt i hjemmet for mange år siden:

»Lyksaligt det folk, som har øre for klang her oven fra...«.

Jørgen Miltersen.

Fortsat fra i fjor:

På flugt for sandet

*En fortælling fra sandflugtens tid i Thy
af Mette Fastrup*

For omkring tre hundrede år siden forvandlede sandflugten det nordvestlige Thy til en ørken. Dyrkede marker blev dækket af sand. Mennesker og dyr måtte flygte.

Sidste år fulgte vi i Jul i Thy en lille familie på vej. Vi fulgte med Stille Bedste, den gamle kone med den stille skæbne, da hun sammen med sin unge sønndatter Kristine blev udfriet af sandødet for at give sig på vej mod det fjerne Midtjylland, hvor pestramte gårde gav ly og livsbetingelser for hjemløse fra Thy. Kirkebøgerne fortæller om denne beskedne folkevandring.

Andre arkivalier beretter i kolde tal om sandflugtens katastrofale omfang. Ikke et ord om menneskene. Her må man tage fantasien til hjælp og søge at befolke det landskab, der gemmer sig under nutidens overflade.

Stille Bedste og Kristine måtte flygte. Før dem var adskillige rejst, og flere fulgte efter. En præst har gjort den optegnelse, at Tved sogn i 1555 havde 36 gårde og 4 boel. Knap to hundrede år senere var 23 gårde »øde af sand« eller forringet til boel og huse. I 1690 var Annekspræstegården nord for Tved kirke forladt.

Stille Bedste og Kristine blev hentet af naboens Keld, der år i forvejen havde indset, at flugten mod syd var eneste mulighed for at overleve. De to kvinder stod i morgensolen på en klittop ved deres tilsandede gård, da Keld kom. Ikke mindst Kristine blev bevæget ved at se ham.

I hast pakkedes nogle bytter med ejendele, så slukede morgenildens gløder med et par skovfulde sand. Stille Bedste var allerede langt borte, da Keld og Kristine stængede døren og stod i det hvide landskab.

Man ville gerne nå over Vildsund inden aften.

Stille Bedste stod og ventede. Hun stod på den yderste sandflage, der som en flad, riflet tunge strakte sig ind over det grønne land. Keld og Kristine vandt ind på hende. På den gule sandtunge vendte Bedste sig og så tilbage. Hertil var katastrofen nået, mere end en milsvej fra stranden, hvor sandflugten hentede sine udtømmelige reserver af finkornet skyts.

Bedste så tilbage over det ørkenagtige landskab, hun forpustet var hastet igennem. Hun følte sig som flygtning, men alligevel befriet. Det var en underlig fornemmelse efter den lange vinter sammen med Kristine i det hjem, der nu kun lod sig ane som en høj klit der vester ude. Lidt nærmere lå resterne af den store Annekspræstegård. Også den var forvandet til klit, en lyngstrakt klit med nøgne, strittende tagspær. Stråtaget var brugt som foder til kreaturerne.

Bedste havde været inde om Tved Kirke, hvor mand og døtre lå under sandet. Hun havde krattet sig ned til mulden og puttet et par af sine blomsterløg i jorden til dem. Så havde hun med fingrene fejlet sandet væk fra stenens navneflade og set lidt på teksten. Stenen havde fået et par kærtegnende klap. Selv vidste Bedste vel næppe, hvad der slap hende over læberne, da flugten fortsatte i hastig higende gangart frem mod det grønne landskab forude. Og ingen så hendes ansigt.

Bedste havde fået tid til at puste lidt stående på den yderste klitflage, da Keld og Kristine nåede hende. De stod sammen og glattede med støvlesnuderne på sandriflernes bølgemønstre. Så dekorativ og uskyldig kunne en naturkatastrofe tage sig ud, så længe den var i sin vorden.

Sammen og i tavshed tog de tre det betydningsfulde skridt ud af ødet ind i uvisheden.



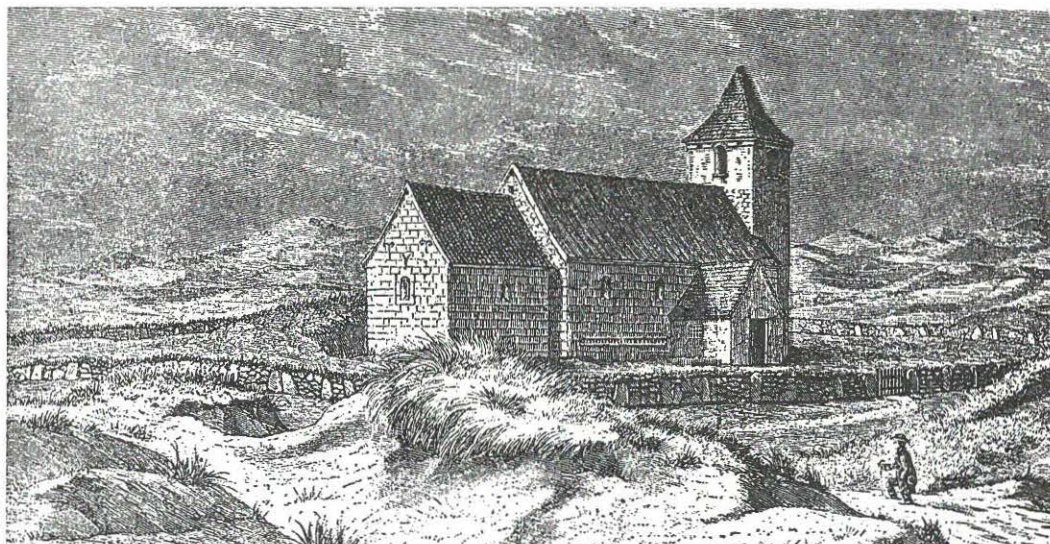
Ved en ejendom et stykke sønden for Tved kirke havde Keld tinget sig lov til at lade sin to heste græsse. Inger var gavmild med sine afgrøder, når man befandt sig i sandflugtens farezone. Manden havde lavet stakitter på de tre sider af sin lille gård. Kun sydsiden var fri. Gamle planker og fletværk af grene støttedes af græstørv. Træværk var blevet en mangelvare, hvor man søgte at ruste sig mod sandstormene.

Keld havde måttet betale pænt for en halv dags græsning til sine heste, og iøvrigt havde han måttet yde, hvad han kunne, i form af oplysninger og mulighederne for at klare sig sydpå i landet.

– Jo, det kunne nok lade sig gøre, sagde Keld. Men man skulle helst så langt ned i Midtjylland, at pesten havde gjort plads. Det var dernede ved en sø, han havde fundet en ejendom, helt god forresten. Kreaturerne havde gået vilde rundt i krat og kær, da han kom derned. Nu var han ved at hold på en besætning. Kristines forældre passede dyrene for ham, mens han hentede hende og stille Bedste. Sørensen heste var blevet så ringe, at han ikke selv kunne køre turen til Thy og tilbage igen. Gode heste skulle der til.

Manden så til sine to trækstude, der stod ved gavlen. Til langfart egnede de sig ikke. Med et stilfærdigt ønske om lykke på rejsen vendte manden sig fra de tre, skyggede et øjeblik med hånden over øjnene mod det altfor lyse landskab mod nord. Så gik han ind.

Stille Bedste var faldet i forundring over toftens blomstrende tusindfryd. Hun bøjede sig ned for at føle på græs og blomster. Skulle også dette dækkes til og lægges øde? Hun havde vist kendt konen derinde i en fjern, fælles ungdom. De sagde, hun var blevet lidt sær og havde ligget til sengs i mange år. Bedste havde ikke givet sig til kende overfor manden. Når man står som den befriede, har



Tved kirke efter sandflugten. Tegning fra 1875 af J. Magnus-Pedersen.

man ikke meget at sige den, der må holdes fangen.



Kristine havde set vognen an, havde anbragt deres bylter og få ejendele, havde med stille glæde noteret sig Kelds omtanke. Han havde tænkt på det hele, havde gjort det så godt som muligt for hende og bedste. Der var siddepladser i halmen på vognfadingen til dem begge. Der var halm og tæpper, så Bedste kunne ligge ned. Under agestolen stod en trækasse med lidt madvarer og andre fornødheder. Der var værktøj og læder, så seletøjet kunne repareres undervejs. Der var reb og muleposer.

Stille Bedste blev hjulpet op. Kristine satte sig ved siden af hende. Der var spændt for, og alt var klar til Kelds startende ryk i tømmerne. Da øjnede Kristine en sort skabning som en streg over de yderste klitter. Katten. At de kunne glemme den. Den må selv have gjort et svinkærinde i sandet. Kristine sprang af vognen, kaldte på katten og tog den op til sig. Hun nikkede til Keld, han satte sit spand i bevægelse, og den lange rejse tog sin begyndelse.

Kristine gik ved siden af vognen med katten i favnen. Hun så med åbne øjne fremad over april-landskabet, hun tog sig i at skotte op til Kelds brede ryg på agestolen, og hun smilede til Stille Bedste, der sad og så bagud mod det hvide ørkenland, de forlod. Tved kirke var endnu at se. Men hendes sted derude var borte. Det var i Bedstes bevidsthed for bestandig lagt øde af sand.

Katten hoppede ned og fulgte med i sikkerhed inde mellem vognens baghjul. Kristine gik sig varme til. Keld spurgte, om hun ikke ville køre. Kristine ville gerne gå. De var belavet på at nå så langt frem som muligt før solnedgang.

Kristine småløb ind imellem, hvor hestene havde det let ned ad bakke. Ved Venbjerget i Nors gjorde Keld hende følgeskab, så satte

de sig op begge to og lod øgene trave. Endnu en bakke ind mod Thisted, så kunne de dreje af mod vadestedet, den første af mange, mange forhindringer på rejsen mod det fjerne Midtjylland, hvor Kristines forældre og bror ventede. De havde fundet sig en pestgård ligesom Keld. De havde det godt. Det havde Keld fået sagt, ikke stort mere. Kristine kendte ham så lidt, at hun ikke kunne få sig til at spørge. Han var kommet efter hende og Bedste. Det var tilstrækkeligt. Intet svar var bedre end det at høre ham skynde på hestene.



I vadestedet måtte Keld og Kristine af vognen. Katten satte i et langt spring op på skødet af Bedste. Med forsigtighed nåede man over. Keld ledte hestene ved bidslerne, og Kristine klarede sig nogenlunde tørstøvlet ad en smal og glat planke, der på det dybeste sted var lagt som gangbrædt.

Strækningens værste stigning kom lige efter vadestedet. Det kostede kræfter at redde læsset op på land ingen. Hestene gjorde deres. Keld og Kristine skubbede på, Bedste ville ned for at gå. Hun fik ikke lov.

Det var hen på eftermiddagen. Luften var klar, som kunne der komme en anelse frost til natten. Øverst på bakken gjorde man holdt. Hestene pillede lidt langs vejkanterne. Der var følfod og frytler. Der var saftigt, grønt græs i de visne totter fra i fjor. Kristine satte sig op og pakkede sjal og tæpper godt om Bedste.

Aftenluftens skarphed blev påtrængende, viberne slog deres volter over engene ved vadestedet. Til den ene side så man Limfjorden, kirken og de mørke tage i Thisted by, til den anden landskabet, man havde forladt. Helt ude i kimingen mod nord kronede klitternes hvide bræmme det grønne forårsland. Bedste så længe den vej. Hendes gamle, langsynede øjne opfangede dette billede klarere end de unges. Eller var det hendes sind? Bedste vendte sig stille. Hun ville gerne ligge ned nu. Kri-

stine listede end pude ind under hendes kyseklædte hoved og hjalp hende til leje.

– Så må vi vist videre, sagde Bedste.

Hestene gik for stramme tømmer ned gennem hulvejen. Der var endnu tid til at nå færgeren ved Vildsund. Lavningerne med vandløb bag om Thisted lod sig overvinde uden større vanskeligheder. Op ad bakke sprang Keld og Kristine af. Bedste lukkede øjnene og lod, som hun sov. Kristine holdt sig tæt ved hende, om hun var med på vognen, eller hun gik ved siden af. Da Kristine ude på bakken ved Silstrup endnu engang pakkede tæppet omkring hende, hviskede Bedste med et smil:

– Kristine. Nu skal vi aldrig vente mere. Tænk på det, hvad der så vil ske!



Det blev en sær aften ved Vildsund.

Let og godt var det gået det sidste stykke vej ned mod stranden. Nu holdt Kelds befordring inde under skrænten. Han belavede sig på at spænde fra. Der kunne blive tid til græsning, inden den sidste færge sejlede. Båden lå fredeligt fortøjet ved anløbsbroen ovre på den anden side sundet. Keld havde tænkt sig, de skulle overnatte i færgehuset.

Pludselig blev han opmærksom på en ængstelig klang i Kristines stemme:

– Hvad er der, Bedste? Hvad er der i vejen?

Kristine sad på hug oppe på vognen, bøjet over Bedste. Den gamle kone lukkede øjnene krampagtigt. Det sitrede om hendes tindinger, og en svag stønnen lod sig ikke holde tilbage.

– Vi må til folk. Vi må have hjælp. Bedste må i hus.

Kristine havde rejst sig og så med angstfuld forvirring ned på Keld.

– Nej, bitte Kristine. Vi bliver her!

Bedstes stemme havde samme uafvendelige beslutsomhed, som for et år siden, da hun for familien kundgjorde, at hun agtede at blive i den næsten tilsandede ejendom, selv om de andre tog afsted.

Bedste ville blive her, og der skulle hverken hentes den ene eller den anden.

Smerterne stiltede af. Bedste forlangte at komme ned af vognen. Nu havde hun længtes sådan efter at se vand, så ville hun også ned og gå lidt i strandkanten. Keld og Kristine ville støtte, men hun kunne selv. Det blev kun til nogle skridt. Så fik de lov at hjælpe hende til sæde på en kævle, der var drevet i land. Lidt efter ville Bedste ligge. Smerterne rykkede i hende, og der blev hastigt lavet et leje af halm, tæpper og gangklæder på grænsen mellem strand og land. Bedste ville ikke op på vognen. Hun ville ligge her på det grønne, hun ville ligge henede ved kamilleblomsterne. Kristine lagde først nu mærke til frodigheden af kamilleplanter. De var langt fra blomstring endnu. Men Bedste lå med en dusk grønt i hånden. Da smerterne endnu engang slap deres tag, sagde hun:

– Har du lagt mærke til det, Kristine. Da sandet kom, holdt alting op med at dufte. Det her det lugter så grønt.

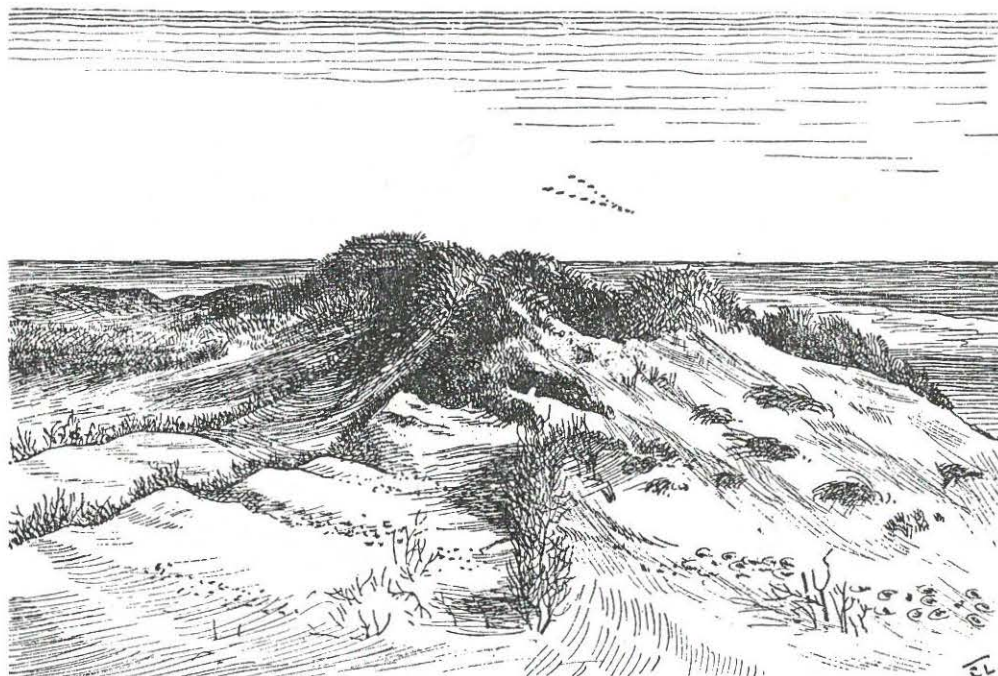
Keld havde spændt fra. Færgeren nærmede sig, og han gik ned for at forhøre sig hos færgefolkene. Jo, de ville godt sejle en ekstra tur, hvis han kunne sige et tidspunkt. Det kunne Keld ikke. Han vendte tilbage til vognen, men lod Bedste og Kristine være ene med deres stille snak.

Dette skulle have sin tid.



Ind imellem anfaldene snakkede Bedste hurtigt og ivrigt, som den nytårsaften i det tilsandede hjem, da hun havde givet Kristine indblik i sit livs stille skæbne, den skæbne, der havde gjort hende tavs og givet hende navnet Stille Bedste:

– Du må godt fortælle Keld om Den fremmede. Han skal vide det hele. Du må også fortælle ham, at det blev et skønt liv alligevel. Der var jo aldrig tvivl om, at den fremmede var til, at han havde været der. Somme tider var det næsten ikke til at tro, men så så jeg bare på din far, Kristine. Han havde den



For tre hundrede år siden var sandflugten i Thy på sit højeste. En hel egn blev »øde af sand«.

fremmedes sorte hår og øjne. Han ligner ham lige op ad dage. Og sidenhen kom du til og blev ligeså mørk og fremmed at se på. Du har også hans øjne, Kristine.

Skammen, som de andre snakkede om. Den har jeg ligesom aldrig kendt, og det er nok min største synd. Men jeg var så glad for ham.

Alt det andet gjorde ingenting. Kresten var alligevel god ved mig, og vi fik de to bette piger. Det var bare så synd, at de.

Bedste kom ikke vidre. Pinens anspændelse berøvede hende talens brug. Kristine holdt begge Bedstes hænder og jamrede stille med. Keld kom til og gav sin støtte ved forsigtigt at holde om Kristines rystende albue.

– Vi må hente hjælp, Keld.

Bedste åbnede øjnene og rystede på hovedet. Kristine faldt lidt til ro igen. Bedste så længe på de to, der lå på knæ ved hendes simple leje på jorden. Hendes øjne var store og talende. De blev anstrengte og fjerne, når anfaldene knugede, milde og rolige, når pinen lod hende i fred.

Der havde kun været en kort skumring før forsommernatten. Månen bemægtigede sig himlen, så snart dagslyset blev så svagt, at den kunne få sin styrke. De fjerne klinger på Mors var hvide og mærkeligt nære. Den nærmeste kyst lå i skygge. Her lige på den anden side af Vildsund så søen stejl og uindtagelig ud. Vejen fra færgeløjet derovre strakte sin lyse sandbue mod bakkens runding mod syd.

Keld så det i et hastigt blik. Der skulle de køre i morgen. Men hvordan ville morgendagen komme til at se ud?

Bedstes hænder blev trætte. Med sin sidste kraft strøg hun Kristine over kinden. De to lyttede til Bedstes ujævne åndedrag. Selv glemte de at trække vejret i anspændt venten på den indånding, der aldrig kom. Bedste havde ikke mere at bruge liv og ånde til. Hun fik sine øjne lukket af Kristines varsomme fingre.

Hestenes græsser. Mågeskrig. Bølgenes stiltfærdige skvulpen mod strandens sten. Keld og Kristine var alene med hinanden.

Edderkoppens solhjul

Jeg fik en foræring til morgen. Egentlig er jeg lidt småflov ved at fortælle om den, men alligevel så glad, at jeg må dele ud af glæden. Det er et edderkoppespind. Ja, såmænd. Ikke andet.

Spindet prydes af regndråber i tusindtal. Det sidder i en stedsegrøn busk lige udenfor mit vindue og ligner et smykke. Noget med filigran, perler og anden kunstfærdighed.

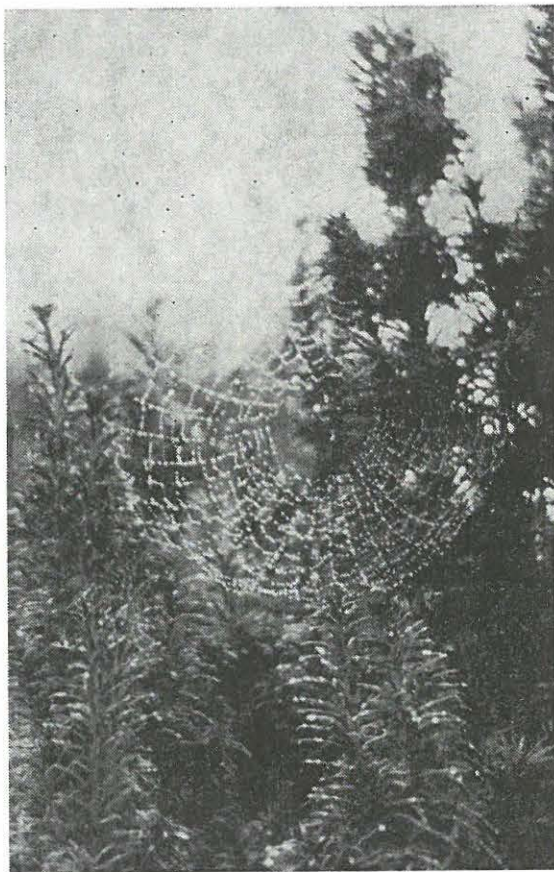
Dagene er blevet korte og klamme. Energi-krise og slige åbenbart uafvendelige omstændigheder vil skrue ned for mørketidens opmuntrende flamme, gøre os eftertænksomme og sparsommelige. Og så har et lillebitte væsen i løbet af nat og morgen brugt ufattelige mængder af sin egen private energi på at lave et kunstværk, der ligefrem springer i øjnene og lyser op.

Man undres. For hvor henter kunstværket sit lys fra? Solen lader, som den ikke eksisterer. Regnen siler. Det drypper fra nøgne grene og spiller vandorgel i overbelastede tagrender.

Mit smykke i busken stråler og funkler. Synet giver stille fryd i morgensjælen og en følelse af egen utilstrækkelighed i forhold til edderkoppen.

Mesteren derude i busken har i al beskedenhed trukket sig tilbage. Modtager måske ubemærket den utilslørede beundring. At samme mester måske havde fluer og fede insekter i bevidstheden, da værket blev til, det fordunkler ikke det ophøjede indtryk.

Edderkoppens fangen er selve solen, gengivet med kunstnerisk følsomhed. Her så tæt på vintersolhverv er dette solbillede bevægen-



de. Tankerne går til oldgrå forfædre, der i deres anrørende kult lod sol og hjul gå op i en højere endhed.

Den lille mester derude spinner med på samme solhymne. Edderkoppen formede sit eget solhjul og gav os en glæde. Synet alene fører os med på færdens mod lyse tider.

Siska.

Himlens port

Af forfatteren Erling Kristensen

En lille tilgroet forhøjning i lyngen, rester efter en stump havedige, en stormkrøget syrenbusk med en tom fuglerede, det er, hvad der er tilbage af det, der engang var Huldass hjem.

I snart en menneskealder havde der ikke været ly eller læ, men så sent som i det sidste leveår kom gamle Hulda her på sin fødselsdag, og som i mange år på denne dag sad hun et par timer på den flade sten, der ligger, hvor den lå, da den endnu var trappe foran hendes hjemss dør.

Forkrænkkeligheden har forlængst sløret Huldass blik, så hun kun aner de stier i lyngen, hendes barnefødder engang var med til at træde. Hendess øren er lukkede for de fleste af livets lyde, men ansigtets forklarede udtryk og den let rystende stemme fortæller, at hun ser helt tilbage til barndommens morgenklare luftspejlinger og hører fjerne stemmer, der i sol og mørke har lydt over det, der i dag kun er en øde tomt og en tom fuglerede.

Hun sidder der på stenen og mindes, fortæller og mindes, og aldrig har jeg set en aftenhimmel skønnere end hendes gamle ansigt. Ind imellem undrer det hende, at hun nu indvier mig i, hvad der aldrig før er kommet over hendes læber. Men efter hvert eftertænksomt stands begynder hun igen. Forgangne tiders sol afspejler sig i hendes stemme og udtryk. Storme og trængsler trækker skygge.

Årstiderne skifter. Hendes mange søskende fødes og dør, to i samme døgn . . . Det var tæring, altid tæring. Hedejorden var karrig og så rå, og hendes forældre slet ikke stærke folk.

De kunne godt nok lide hinanden, men aldrig var de enige, kunne ikke få lov at være enige. Hver eneste sommer sved solen spergel og rug, uheld og sygdom hærgede får og fjerkræ. Nej, de måtte rives de stakkels forslidte to, og hver for sig græd de i ensomhed, fordi de ikke kunne være bedre mod hinanden.

Men det kunne de ikke. Altid lå her noget dødt og forpestede luften. Det var så forfødeligt, at hun for ikke at kvæles tit måtte flygte langt ud i heden og skringe sin elendighed mod himlen.

Det blev værre og værre, og omkring den tid, da hun var elleve år, slog fårepesten så hårdt til, at der kun var fire levende dyr tilbage, og dem gik hendes tavse far uden videre i gang med at slagte. Ikke eet ord havde han nævnt om det til nogen, og da hendes mor kom og så de får, der måske kunne have overlevet og fået lam, ligge der og bløde da kunne hun ikke få et ord frem. I sin vande greb hun en lynglé og svang den af al magt imod sin mands hoved. Ved en guds styrelse undgik han slaget, og inden hun igen kunne svinge leen, havde han med skaffet af slagtekniven ramt hende så hårdt i panden, at hun uden en lyd sank ned for hans fødder.

Det var sandelig ikke første gang, at gråd og klage havde lydt her, men aldrig havde her været grædt så vildt. Børnene skreg. Faderen kastede sig på knæ og tryglede det blege stirrende ansigt om forståelse, men moderen rørte sig ikke, lå bare og stirrede med øjne, der hverken blinkede eller så. Den ulykkelige mand hulkede, at han jo måtte se at komme fårepesten i forkøbet. Selvdødt kød var ikke mange penge værd. . .

Men hun hørte vel ingen verdens ting, ikke engang de arme børns jammer. Da græd deres far også, græd, så det buldrede i hans bryst. Han tryglede himlen om hjælp, og det blev nok hørt, for i det sammen blev moderens øjne til rigtig levende øjne, der kunne blinke og se, og da hun endelig forstod, greb hun efter sin mands hånd. Han lod hende tage den, og her sad de så og græd, og da der ikke var flere tårer tilbage, rejste de sig ved fælles hjælp og hjalp hinanden med at slagte færdig.



Ja, det var så mærkeligt, for det blev alligevel en god dag, for nu kunne de smile til hinanden, og de var enige om, at fårene var bedre, end man kunne vente, og at de nok ville give en god skilling. De var enige om næsten al ting.

Den aften var det godt at komme i seng. Selv om hun morgenen efter blev vækket så tidligt, at stuen var helt rød af den lave dæmring, så var det godt at vågne og fornemme, at der ikke var nogen, der skændtes.

Lidt efter begyndte hun og faderen den godt to mil lange vej til domkirkebyen med fårekroppene på trillebøren. Ad de sandede hedestier masede de fremad lige imod den glørøde morgensol. Hun gik foran og trak i rebet, og hele tiden sang det inde i hende, at den sol ville hun aldrig glemme . . . Ak ja, havde hun dengang vidst, hvor sandt det var.

Bag hende døjede faderen med den tunge bær, og inden længe blev hans pusten til an-

strengt stønnen. Tiere og tiere måtte han hvile på børehanen, og da solen vel omtrent stod ret syd, tabte han bogstavelig trillebøren ud af hænderne og gispede en forlegen undskyldning for, at han nu blev nødt til at lægge sig lidt. Han så sig nok om efter et sted at ligge, men nåede ikke derhen. Han sank lige ned i lyngen og sov med det samme.

Her stod hun så, så forskrækket som et barn kan blive, midt i hedens dagdis og hørte vindens siven i lyngen og faderens sovende åndedræt. Klokkeren blev to, måske tre. Kalde turde hun ikke. Engang imellem var hans åndedræt ved at blive borte, og mens hun stod her og søgte at holde fluer og kravl fra fårekroppene, følte hun sig som det elendigste og ensomste menneske i hele verden.

Men hun vidste ikke, hvad denne dag endnu havde tilbage, og gudskelov for det . . . for da de endelig sen eftermiddag trillede ind i den by, som hun nu så for første gang, var der ikke et menneske, der ville købe fårekød. Alle havde hørt om fårepesten og gad ikke engang tinge om prisen. Her stod hun, mens eftermiddagen gik, og stredes med gråden og de mange hunde, der hele tiden kom og ville løfte ben op ad hendes blodige læs.

Imens løb hendes forasede far fra dør til dør og tryglede folk om at købe. Gang på gang kom han tilbage til trillebøren og havde opgivet det hele. Men når han havde hvilet sig lidt på børehanen, løb han igen, og igen stod hun ene mellem de mange mennesker og var i vejen for færdslen.

Mod aften trak vinden koldt i gaden. Hun frøs, så hun græd ved det, men da så faderen pludselig kom i følge med en fremmed mand, sprang glæden så varmende igennem hende, at det brændte helt ud i fingerenderne, og fuld af forhåbning skyndte hun sig at træde tilside, så manden rigtig kunne se kødet på trillebøren.

Men det var ikke det, han var kommet for. Det var hende, han så på, og han sagde noget om, at hun var lovlig lille af sin alder. Men

ellers så hun såmænd fornuftig nok ud. Og mens han lagde et pengestykke i hendes fars fremstrakte hånd, sagde han, at han skulle se at komme ud af byen, inden det blev helt mørkt, og selv måtte han nok hellere tage hende med det samme.

Hendes far mumlede noget om en mund mindre at mætte . . . og til hende hviskede han, at hun var en stor pige . . . og at det da heller ikke var så galt. Hun skulle jo kun passe mandens får, til vinteren satte ind, så de ikke kunne gå ude længere, og det var snart november. Han blev ved at gentage, at det snart var november. Det sidste hun så til ham, var hans ryg, som han stod der i skumringen og så på sine fårekroppe . . .



Det blev til en køretur på mindst et par mil ad ukendte veje i mørke og atter mørke. Morgenen efter, inden det endnu lysnede af dag, var hun fra en fremmed gård med en fremmed fåreflok på vej ud i en tåget og vildfremmed hede. Manden var med for at vise hende til rette. Hun gik og ville så gerne vide, hvor hun var, hvad det hed her, og i hvilken retning hendes hjem lå, men manden mente nok, at det var bedst, hun ikke fik det at vide. Det var det vel også. Han gik uden at sige noget om det.

Nej, hun var ingen »stor pige«, og hun blev det heller ikke. Men en dag, fårene havde ført hende til et nyt sted i tågen, hændte der noget, der på en gang gjorde hende både større og mindre. Ved udskrabet fra en gammel rævegrav fandt hun en flad, grå sten, der nøjagtig lignede den, der som trappe lå foran hendes hjems dør. . . Havde hun den dag vidst i hvilken retning hjemmet lå, så var hun rendt, men hun anede ikke, hvor i verden hun var, og i sin grædende nød knælede hun på stenen og tryglede Vorherre om at lade vinteren komme, og hun vovede at tilføje en hviskende bøn om, at hendes mellemadder måtte blive

skåret noget tykkere. Bare lidt. Bare en lille bitte smule tykkere.

Men dagene gik. Vinteren kom ikke, og mellemadderne var lige tynde. I stedet for at visne grønnedes hedegræsset. I det milde, disede vejr satte porsen knopper og stod og rødmede. Dagene var korte og grå, men tiden var så lang, at det for hende at føle godt kunne være langt på den anden side jul.

Engang i begyndelsen havde hun langt ude i heden set en jæger, og siden havde hun spejdet efter et menneske, der kunne og ville sige hende, om det havde været jul. Men disen blev til tåge, så hun mange dage knap kunne skelne sine egne får.

Da forstod hun, at Vorherre var vred. Hun havde bedt om så forfærdelig meget. I sin vånede knælede hun på den mærkelige sten, der på een gang lå lige foran hjemmets dør og himlens port. Gang på gang bad hun så mindelig om forladelse, og en dag, angsten helt havde taget magten fra hende, råbte hun så højt, at fårene løftede de gumlende hoveder og så bebrejdende på hende. Hun skammede sig så gruelig, for hun følte, at de arme dyr havde ret, og fra det øjeblik turde hun ikke mere nærme sig stenen.

Men alt, ondt og godt, går og kommer nok, som det skal, for da hun om aftenen våd og forkommen nåede hjem med sin hjord, var der en fremmed kone i køkkenet. Hun fortalte, at der var bud efter jordemoderen, og inden Hulda endnu havde spurgt, havde hun fået at vide, at det var selveste lillejuleaften . . . Lillejuleaften . . . Det greb hende så stærkt, at hun måtte skynde sig i seng og få dynen trukket op over hovedet.

Morgenen efter var det den fremmede kone, der kaldte, og det var også hende, der kom ud til fårestien med mellemadderne og hviskede Hulda i øret, at i dag skulle pakken behandles forsigtigt, for hun havde set sit snit til at putte et helt kogt æg i.

Og Hulda kunne ikke spørge om vejen hjem. Madpakken var så tung, og gennem

knytteklædet kunne hun føle, at det var et stort æg. . . Hendes eneste tanke var at komme ud til stenen, for nu var det sikkert, at Vorherre ikke var ret meget vred. Så travlt havde hun, at hun helt glemte at sige den rare kone tak.



Men . . . en flok morgensultne får lader sig ikke drive fra den vej, de selv vil, og slet ikke i mørke, og da det endelig blev så lyst, at Hulda kunne begynde at skimte omgivelserne, var hun langt fra stenen på et sted i heden, hvor hendes får for alt i verden ikke måtte komme.

Angsten for at slå ægget i stykker havde hæmmet hendes løb, så selv det bageste får var ved at være ude af syne. Forskrækket gemte hun ægget ved en stor bævreasp. Og nu løb hun, som hun aldrig før havde løbet. Lyngens tågedug strintede hende helt op i ansigtet og blandede sig med hendes tårer, og først ved kræfternes alleryderste grænse lod fårene sig indhente og drive tilbage.

Det var ingen »stor pige«, der våd til op under armhulerne vaklede tilbage i retning af den store asp. Hele tiden så hun den for sig, men hun fandt den aldrig. Vinterdisen var blevet til tæt tåge, og det varede ikke længe, inden hun led under den sære kvalme, der kommer, når det er gået op for een, at man er gået vild.

Men ægget kunne hun ikke opgive. Hun ledte ved hver asp, der dukkede frem i tågen. Aldrig før havde hun ejet et helt æg, og hun havde sådan glædet sig til at spise det på stenen – foran »himlens port«. . . Nu mens det skumrede gik det op for hende, at hun helt havde glemt fårene. De var borte, og hun stod her som det eneste levende liv i skumring og tåge. Hun kaldte og lyttede, men det eneste svar var tågedråbernes dryp og stilhedens kimen i hendes øren. Hun kaldte og lyttede, til der ikke mere kunne komme lyd over hen-

des læber. Med knytteklædet fast knuget i hånden gik hun gennem høj lyng, langs drypende krat og over bølger af gamle vejspor, der i tågemørket ikke var til at se. I og omkring hende var så tyst og vildsomt. Hun gik og var så søvning, at det for hvert skridt føltes, som trådte hun ud over dybe afgrunde. Lukkede hun øjnene eller lukkede hun dem ikke; det var lige mørkt nu, men i alt det mørke lå hendes æg og skinnede hvidt, næsten som et lys. Det lå på stenen foran himlens port, og hun gik efter det . . . Det blev større og større. Det forekom hende, at hun ville gå ind et sted, men hun nåede det ikke, før alting om hendes sluktes i bevidsthedens mørke.



Da det igen blev lyst, var hun kommet i tørt tøj, og omkring hende i et stort køkken stod mange mennesker og spurgte hende, hvor hun var fra. Hun sagde det og tryglede og bad om at få lov at komme hjem. Så huskede hun fårene, der var borte – og ægget og grød så hjerteskrærende, at snakken omkring hende gik i stå. Et eller andet sted var der et barn, der grød, fordi hun grød, og der var en kone, der hele tiden tørrede hendes øjne og strøg hende over håret.

Der blev talt længe, snakket om den lange vej og det forfærdelige tågemørke. Men konen, der tørrede Huldas tårer, holdt på, at det sølle barn skulle hjem. Hun var allerede ved at pakke hende ind i tæpper, og lidt efter var Hulda på vej med en kusk ved sin side, som hun ikke havde set, og som hun i mørket ikke kunne se.

Hulda sad og sagde en masse ting. Hun var så hjertensglad, at det ikke kom til hendes bevidsthed, hvor umulig en køretur hun var kommen ud på. Men den tavse mand vidste det og sagde det endelig. Det var så tågemørkt, at øgene måtte lede sig frem skridt for skridt. I det svage skær fra den lille lygte under vognstangen kunne det lige anes, at de gik

med mulerne næsten lige mod jorden. Mange gange gik de helt i stå, men så snusede de, så man kunne høre, hvordan de ledte efter vej. Manden sagde, at han ikke forstod et suk af dette her: Han vidste hverken vej eller sti, men det så ud, som øgene kendte målet og ville frem.

Hvad de gjorde eller ikke gjorde, er ikke godt at vide, men frem kom de, og hele tiden sad Hulda og fortalte om det derhjemme. Med hjertet helt oppe i halsen fortalte hun om, så godt man havde det der . . . Lige meget hvor mørk det var, han kunne sagtens finde det. Det var et stort, *stort* hus næsten en gård, og sådan en juleaften var der fest, og der var lys i alle vinduer. Hun fortalte om den »røde morgen« og om faderen, der stod tilbage derinde i byen, men som nok alligevel havde fået en god skilling for fårene.

Ak ja, det var jo kun barnesak, og manden sagde da heller ikke andet den hele lange nat end det om øgene, der ville frem. Og det var rigtigt: de *ville* frem. De ligefrem kravlede, når jorden og alting blev borte foran de søgende muler. Til sidst var der vist slet ingen vej, men de blev ved, og lige i lysningen gav

Hulda pludselig et frydeskrig fra sig. Øgene havde fundet hjulspor igen, og her langs brinken kendte hun hvert gråris og hver revlingpude. Hun ville springe af vognen og løbe. Det synes manden ikke om, og så blev hun, men da hendes hjem endelig tonede frem i den tågede dawning, da gik det for langsomt med hestene. Med et skrig, der har måttet kunne høres over den halve hede, sprang hun af og benede afsted – sprang som et lille dyr fra en fælde af sted mod det, der for manden nok kun synede, som det var: en usselig, tagribbet våning, grå som den gustne julemorgen og knap til at skelne fra dis og rams.



Gamle Hulda grundede længe på, hvad manden mon havde tænkt om hende. Ikke så meget som en tak fik han . . . Børn kan være så sære i deres hjemlængsel, og vi andre er så mænd ikke spor bedre . . . Hun klappede stenen, hun sad på, og hviskede noget, hvoraf jeg kun opfattede ordene: hjemmets dør og himlens port . . . Hun vendte sig mod vest, hvor solen var ved at gå rød ned.



Det blev alligevel juleaften

Af
Gerda Hegnet Bach

Fru Inger vendte langsomt tilbage fra entréen, blev et øjeblik stående uvis i spisestuen, hvor et festligt juleaftensbord endnu ikke var afdækket, greb så beslutsom i klokkestrengen:

– Erna, De må gå hjem, når som helst De har lyst, min mand er lige blevet kaldt ud, så jeg véd slet ikke, hvordan det går med vort juletræ.

– Jamen fruén vil da ikke sidde ene på en juleaften?

Åh, måske kommer min mand snart. Farvel, Erna, hils hjemme og ønsk glædelig jul – og glem ikke julepakken.

Kaj kommer såmænd ikke snart, sukkede fru Inger, da hun lidt efter sad i den lune, hyggelige dagligstue. Besøget gjaldt jo Niels Jørgensens, og hun vidste, de ventede et barn – – nå, der kunne da også være andet på færde.

Et anstrengende arbejde var det at være læge med en så stor landpraksis; dog, Kaj holdt af det. Alligevel så hun nok, det kneb for ham at løsrive sig fra hjemmet netop i aften; men han ville hurtigt glemme det for pligten, og kun hun ville være ensom.

Hvor var hun i grunden et ensomt menneske. Intet var blevet, som hun havde drømt

om. Egentlig var det en forfærdelig skuffelse at komme herud på landet. Ingen havde brug for hende, knap nok Kaj. Hans virkefelt krævede helt og holdent sin mand, og deres flinke unge pige passede upåklageligt huset under sin frues opsig.

Dengang hun for snart en halv snes år siden havde forlovet sig, var hun en purung, talentfuld, om end ukendt, skuespillerinde, udgået fra et velhavende hjem i hovedstaden, hvor man anså det for en mesalliance. Inger ville opgive sin kunstneriske løbebane for at følge »bondedrengen» ud på landet. Men Kaj havde erklæret, kun dér ville lykke nå dem, og dér kunne de i fællesskab lindre, hjælpe og opmuntre legemlige og sjælelige syge.

Langt anderledes var det gået. Ganske vist havde Kaj gjort glimrende karriere, de elskede hinanden, havde et smukt hjem o. s. v. Og en række år gik med selskabeligheder med egnens honoratiore. Så indsneget sig hos hende en kedsommelig følelse af, at hun havde svigtet noget inde i sig selv. Dette var jo ikke livet, kun tomhed; hvor var idealerne blevet af: At være noget for stakler, for fattige, for syge.

Inger blev temmelig modløs. Hun prøvede en tid at kaste sig over sin gamle lidenskab,

litteratur, men Kaj havde ikke nævneværdig tid til læsning, og fru Inger trængte til nogen at dele eller drøfte problemerne med, fik stiftet en klub med højtlesning, indså først bag-efter fejltagelsen. Noget så dyrebart kunne ikke deles med andre. Hun kunne finde så pragtfulde sætninger i en bog, at hun allerhelst læste dem flere gange og hver gang med mere dybde og forståelse; men med andre kunne hun ikke dele det: det levende sprog var hendes og kun hendes.

Og Kaj skulle ikke plages, det var afgjort. Kun, da han en dag spøgende sagde: Inger-pige, du bør vist søge læge, tror jeg, du har fået nerver, havde hun svaret:

Jeg omkommer åndelig talt i minderne om vore ungdomsplaner, for jeg har ikke været nok for dig, og slet ikke noget for andre, skønt jeg har haft rigelig tid og midler. Hertil havde Kaj svaret: Du har gjort mig så lykkelig, at du aldrig er ude af mine tanker, hvad kan du gøre for, at forholdene ikke har krævet dine kræfter. Måske gør de det en dag.



Bare de dog gjorde det i aften, juleaften, hvor man særlig følte trang til at være noget for andre, til at skabe glæder om sig.

Hvorfor netop i aften spekulere på de forskellige skuffelser, der slet ikke kom juleaften ved? Det lå lige for – ensom i aften som de andre aftener, ensom i alt, hvad hun foretog sig.

Selvfølgelig kunne hun bare gå hen til en af deres venner for at holde jul; de ville blive glade for hende; men det var ikke hende, som skabte glæden – den ville være der uden hende. . .

Det middelstore juletræ fangede fru Ingers opmærksomhed; det var vel ved tiden at tænde det nu. Men for hvem – skulle hun måske sidde og drømme ind i lysene som en anden lille pige med svovlstikkerne?

Åh nej, hun var jo slet ikke ulykkelig, ikke

behøvede hun at drømme sig til lykken – hun var bare skuffet – og til syvende og sidst var det vel hendes egen skyld, fordi hun ikke forstod at øjne glæden, hvor den var.

Nu var det nok en times tid siden, Kaj var kørt. Han havde bestemt heller ingen hyggelig juleaften. Og hvad med den stakkels kone, svag, var hun vist, stredes hun nu på liv og død for at give endnu et lille væsen livet? En 6–7 børn havde de i forvejen, vidste hun, deriblandt et par på 3 og 4 år. Flokken ville fryde sig, om de så juletræet her. – Jamen hvorfor i alverden skulle de så ikke frydes?

Åh, måske krævede forholdene hendes kræfter i aften. Nu gjaldt det blot om at forstå og gribe sagen ret an. Jo, nu havde hun det vist. . . Hurtigt trak hun i sin kåbe, pillede lysene af og ned i æsken igen, så ned i den ene af de rummelige lommer, en del poser med julegodt fulgte efter, og lidt efter var hun på vej til Niels Jørgensen i køret.



Ude i naturen var der fredfyldt og stille. Fra huse og gårde lød dæmpede julesalmer. Fru Inger nynnede med, alt imens hun gik rask til i det lette frostføre. Lidt forpustet blev hun ved at gå den lange tur.

Hvad mon Kaj ville sige? Ville han kigge misbilliggende på hende? Bedre end hun kendte han jo landbefolkningens sans for humor, og han skulle nødigt ha' sin kone til at være årsagen.

Om Niels Jørgensens forlængst havde tændt deres juletræ . . . Men tænkeligt var det, at ingen havde haft lyst og tid til det. Helst skulle børnene holdes uden for livets barske virkelighed; mon ikke hun i hvert tilfælde kunne hjælpe til det.

Ret heldigt, hun ingen mennesker mødte, det kunne være så vanskeligt med forklaringer. Hvor var det godt, hun var så nær derved. – Tænk, at en lille halv mil kunne blive så lang . . . nu kunne hun bestemt ikke mere. Åh, der var omdrejningen, hvor huset lå – jo,

ganske rigtig, dér holdt bilen. Det ligesom strammede op. Men samtidig blev hun ganske hed i hovedet: Åh, bare nu den stakkels kone ikke var altfor medtaget, hvis det da var i aften, barnet skulle komme . . . Nå, her var ikke stedet til betænkelighed, hellere ind med det samme og få det overstået.



Da læge Winge kørte hjemmefra, var han i alt andet end godt humør. At man ikke engang kunne være hjemme juleaften. Inger havde set så underlig bedrøvet ud; de skulle jo netop hygge sig med juletræet, julegaver o. s. v. Folk var nu også ofte hurtige til at jage med »æ Dovter«. Noget andet var det ganske vist i aften, om det var barnet, det gjaldt . . . det plejede at blive en slem tårn. Bilen svingede hurtigt op foran huset, og en tidlig ældet mand kom ham træet og forpint i møde.

Læge Winge så spørgende på ham: – Er det svært derinde?

Manden blev kendelig forlegen. – Vi er ikke sådan just syge. . .

– Ikke sådan just syge, gentog lægen med et barskt tonefald, hvad skal det sige? De har jo sendt bud efter mig?

Stakkels lille, ensomme Inger derhjemme, for det samtidig gennem hans bevidsthed.

Niels Jørgensen rømmede sig og ligesom sank noget besværligt:

– Jeg véd ikke, hvad der er i vejen med Anna; hun gik til sengs for en uges tid siden, spiser intet og har ikke villet snakke med nogen af os før i dag, da er det, som hun først er blevet klar over, det er juleaften . . . Og nu er hun helt ude af sig selv for børnenes skyld. Trist har de også haft det, de små. Jeg har nødvendigvis måttet gå ud hver dag, og Karen, vor store pige, er kun 13 år.

– Ja, her kan vi vel ikke blive stående. Dr. Winge var stadig kort for hovedet. Let var det ikke at være læge. . .

Efter at have givet et beroligende middel,

forstod han, der var mere brug for mennesket end for lægen. Og »mennesket« så ned i et dyb af modløshed, fattigdom og afkræftethed. Han hørte om dage, da den stakkels mor ved synet af mand eller børn bad: Gå, gå, lad mig være fri for at se jer og høre på jer! . . . Hun følte, livet ikke kunne leves længere for træthed, for smerte . . . og når så det forfærdelige var overstået, som måske slet ikke kunne overståes, var der endnu mere træthed og endnu mere fattigdom i vente. Den syge kone fortalte alt med hjertegribende, fortvivlet stemme. I dag var det, som vågnede hun mere op, måske på grund af børnenes små forgrædte ansigter, når de tittede ved døren og sagde: Mor, det er jo jul!

Og så skar det moderen i hjertet at kunne høre Karens: Hys – ikke forstyrre mor, det er ikke jul for os. Og Karen havde haft et forknyt, lidt mut ansigt, der slet ikke lignede et barns.

– Bare jeg dog havde sørget for de små lige i aften, klagede moderen. Allerede længe før jul havde de fablet om julelys og stjerner, men det er, som jeg har svævet på randen af en afgrund. Mætte er de gud ske lov – vor nabokone har været behjælpelig med maden og har bedt børnene hjem til juletræ; men de var ikke til at formå dertil.

Dr. Winge sad underlig rådvild. At den stakkels kone var på nippet til et sammenbrud var indlysende, og ville ikke dette komme, om ikke hendes smås jul blev reddet? Han tænkte på træet derhjemme hos Inger, let kunne han jo starte bilen og køre hjem efter det: Lille Inger, her er jeg igen, men jeg bliver ikke hos dig, jeg kommer kun for at hente din jul, så du kan blive endnu mere ene. . .

– – Der lyder en famlende banken på døren, og ind vakler fru Inger belæst med julepynt, som hun sætter fra sig med et klart: Glædelig jul allesammen!



Karen linder køkkendøren – bag hende tit-

ter små nysgerrige væsener, de mest urolige har allerede albuget sig frem. Da jubler de: Mor, mor, her er englen med pynt til et juletræ! Og moderen ligger med et frydefuldt skær over sit forgræmmede ansigt; hun forstod i samme nu, som hun så doktoren gribe begge »engelen«s hænder, idet han sagde: Min egen pige, dette er den bedste julegave, du nogensinde har givet mig!

De fik hentet et træ, og Inger begyndte at pynte det.

Da den første henrykkelse havde sat sig, bemærkede lille Per fortrædelig, at juletræet manglede »renok« både hjerter og kræmmerhuse, og at han bestemt havde bedt Vorherre endelig sende det hele med.

– Jamen, det er da menningen, I selv skal pynte træet færdigt, det er morsomst, sagde fru Inger, og jeg regnede med, I havde poserne fra sidste år. Her er godterne og lysene!

Lykkeligere mennesker havde julelysene

aldrig skinnet for. Doktor Winge og Niels Jørgensen havde båret den syges smalle felt-seng ind i stuen, hendes mand satte sig ved lejet, medens de nød børnenes overstrømmende jubel. Den fattige mand følte en uvant klump i Halsen.

– Anna, sagde han mellem gråd og latter, hårdhed er jeg vant til, og det kan jeg døje . . . men at nogen er god imod mig, tåler jeg ikke, efter hvad jeg har gennemgået de sidste par døgn.

– Det skal nok blive godt igen, Niels, jeg har fået sådan en herlig fred i sindet, sagde hans hustru med lysende, glade øjne.

På den modsatte side sad doktorparret, som også havde meget at drøfte:

– Tænk, al den glæde har du skabt, Inger! Jeg er så glad på dine vegne.

– Også jeg er glad, Kaj, for jeg tror, her ofte bliver virkelig brug for at skabe glæde.

Gerda Hegnet Bach.



Den lange, mørke julenat

Af Holger Drachmann

*Er der et minde så rent og skønt,
hvorfor vi kunne knæle,
så er det hin fest med lys og grønt
for børn og barnlige sjæle.*

*Vel danser ved pinse den kære sol,
og påske-lammene springer
med gyldent bånd om bomuldskejl',
mens alle klokker ringer.*

*Og bededag og fastelavn
er også kære venner –
men nævn blot jule-aftens navn,
og ung man straks sig kender!*

*Det gælder store, gælder små,
i rig og fatig stue:
selv alderdom sig bøje må
for jule-lysets lue.*

*Der bringes hilsen, bringes bud
fra hjerter og til hjerter –
der kigger selve barnet ud,
omkranst af tusind kærter.*

*Dog, der blir stop for aftnen sat
for sangen og for ordet –
den lange, mørke jule-nat
har sparsomt lys på bordet.*

*Den lange, mørke jule-nat
til strid og stormvejr kender
for dem, der drejer skibets rat
i blå, frofrosne hænder.*

*På vilden sø, trods godt bestik,
i skov og over hede
kan mangt et ængstligt vandrerblik
om lys forgæves lede.*

*Thi jul og jul er tvende ting,
og blandet er dens minder:
dog over jordens halve ring
står stjernen dér og skinner!*

En juleaften! –

Man har jo i regelen en jule-onkel på landet: Jeg havde som dreng *min* – og jeg var ankommet lille juleaften med fragtvognen – indpakket som en nordpolsfarer, med mit hoved fuldt af de besynderligste ideer, drømme.

Den milelange kørsel – på bukken hos fragtmanden – *hans* skumringsfortællinger, og dette landskab, stort og hvidt og øde, uden nogen forbindelse med sommerferie, fuglesang og rideture på »gårdens« heste ... hvor der

var meget, som gik rundt i min drengehjerne! og hvilke små fantaster var man ikke dengang?

Jeg erindrer, at da jeg blev sat af udenfor gården og gik forbi staldlængen, så ville jeg partout aflægge et besøg hos hestene – inden jeg hilste på fætrene. Fætrene ville modtage mig, som de plejede, det var jeg sikker på; men hestene – mine gode venner – om de virkelig ikke havde glemmt mig? – om de muligvis ville nikke med de lange, eftertænksomme hoveder, spidse de opmærksomme ører og slå et fint velkomstmil på de følsomme muler? . . . jeg betvang min lyst for denne aften – men næste formiddag var jeg ovre hos dyrene. Det var en skuffelse for mig, at hestene tog det så koldsindigt. Kun den grå skimmel vendte sig gumlende imod mig, lod det ene øre gå ned og det andet op – missede på ægte landlig-sveden måde med øjnene, og så på mig, om jeg ikke ville sige noget?

Glædelig jul! sagde jeg – lidt forhastet – og med bankende hjerte.

Så lod den ørerne hænge og gumlede videre.

Og dagen gik – med at strejfe om i skoven og prøve isen på mosen – trods det strenge forbud. Nylig var en træskomands eneste dreng druknet. Frosten var ikke ret kommet i luften endnu.

Så blev der spist middag, og skumringen faldt på, og vi børn blev lukket ind i den halvmørke dagligstue, medens træet blev pyn-tet og tændt i havestuen.

Jeg tænkte nærmest på stalden og hestene. Og da de andre dansede ellevilde omkring træet, og da vi fik vore pakker, store og små, udleveret af tante, og hver søgte sit bord og sin krog for at tage gaverne i øjesyn og i brug – så ved jeg ikke, hvad det var for en slags længsel, eller sørgmodighed – en ganske uforklarlig trang til ensomhed og samtidig til »anden slags« selskab, der kom over mig.

Jeg listede mig bort, tværsover den mørke gådsplads – skottede til de oplyste vinduer i borgestuen, hvor det gik ret lystigt til med

varm punch og æbleskiver . . . ikke engang duften af de sidste kunne friste mig, jeg ville ind i stalden.

Jeg åbnede forsigtigt halvdøren; stod der med en grankvist i hånden og et par lys, som jeg havde »knebet« fra træet; mit lille hjerte bankede: jeg ville intet mindre end se, om jeg kunne se, hvordan hestene holdt jul.

En støvet lygte brændte på fo'erkisten. Der var hverken en kat eller en ka'l at øjne; alle folkene var i borgestuen – og katten var formodentlig i køkkenet hos resterne af julegrøden.

Hestene var der – allesammen, hver i sit spiltov; og halerne bevægede sig – og skåret fra lygten traf hist og her et blankt sted på disse runde, stærke kroppe – og nu og da løftede et hoved sig ivejret og så til siden, henimod mig, med disse opmærksomme, tålmodige, på engang kloge og enfoldige blikke, som er ganske uudgrundelige for en voksen – og som satte *min* barnlige fantasi i så sælsom bevægelse.

Kunne de tænke? – tænkte de på julen? – var de kedede over at være så ene her – ikke have noget »træ« – ikke at få gaver? – var de misundelige på os børn og voksne – eller var de netop disse besynderligt fromme, godlidende, tålmodige, stærke dyr? . . .

Jeg tog lygten væk fra fo'erkisten – listede mig til at give hvert af dyrene – og navnlig den grå skimmel – et ekstra mål havre og et par gulerødder . . . og så lavede jeg en lille sandbunke, stak grankvisten og lysene deri – tændte julelysene for hestene – og satte mig på hug, for at se, om de så til.

Og jeg blev ganske døsigt af staldvarmen, uddunstningerne, den gumlende, ensformige lyd herinde i det lukkede rum . . . og jeg drømte – en løjerlig, barnlig drøm, noget i retning af sjælevandring.

Den har jeg længst glemmt, den drøm. Men min opvågner husker jeg: Onkel og tante og forkarlen foran mig – med forskrækkede og vrede ansigter.

De troede, at jeg var løbet ud på mosen – dér hvor træskomandens eneste dreng var druknet dagen iforvejen!

Og så havde jeg dog kun holdt jul med hestene i stalden.



En anden juleaften.

Det var altså en juleaften – – –

En god bekendt ude på landet, en dame med en børneflokk og et hyggeligt hjem, har skrevet til mig:

»Hvor kan man egentlig tale om jul inde i byen? nej, her, med det mørke sund lige under vore vinduer – sneen flygende for en skarp sydost henand vejen – de små fiskerhytter, kroen og købmandens hus pudret af rimfrost – en stor drive udenfor vor have dyr lige ned til stranden . . . her skulle De se børnene, da de kom med røde næser, stampende og pustende hjem fra skole – og det første, de spurgte om, var naturligvis træet – om der skulle ligeså mange lys derpå som ifjor? – om hvornår det skulle tændes – om hvad klokken var?

Det sidste spurgte de hvert kvarter om . . . indtil øjeblikket kom, hvor de fra den mørke stue førtes ind til lysene og alle herlighederne.

Det kender De selv!

Så var aftenen næsten gået tilende. De mindste var pakket til køjs – med deres legetøj. De to største havde fået lov at være »sent« oppe; de sad dér, kæmpende med søvnigheden – men de ville holde ud, indtil min mand og jeg også lagde os. Der var denne duft i stuerne af osende lys og grantræ og afbrændt rødvin – som De også kender, – og min mand sad i flugtstolen og fik sig sin aftenavis og sin pipe til en stor ekstratoddy. I havestuen buldrede vinden mod den dobbelte dør – og da jeg så ud ad vinduet, var alt så kulsort derude, at jeg blev ganske uhyggelig stemt. Det var akkurat, at man langs strandkanten kunne skimte den smalle isrand, som de sidste dages blæ-

sende vejr havde drevet ind mod vor kyst; ude over den var sundet bælgmørkt – kun en enkelt skibslanterne så jeg vippe op og ned, som en lygtemand.

Jeg tænkte så småt: de stakler derude: hvad for en juleaften mon *de* har?

Du skulle gå fra vinduet, Cecilie; det trækker jo helt herind i stuen; du står og bliver forkølet! sagde min mand.

Jeg står og ser på den skibslanterne – sagde jeg – og jeg tænker, at jeg nødtigt ville være dér!

Nå ja! – sagde min mand, idet han vendte avisen – det er formodentlig den lille skonnert, som har ligget dér tilankers de sidste dage. At man også kan blive ved at bygge så små sejlfartøjer – i disse dampskibstider!

Og han bad mig lægge en skuffe kul på ilden i ovnen.

Nu er klokken elleve; nu skal I tilsens, børn! sagde jeg.

De gjorde nogle ophævelser; så kommer pigen, bærende bakken med glas og porcellæn, som hun havde vasket op. Idet hun åbner døren ind fra køkkenet, bliver hun stående på tærsklen – og bakken dirrer i hånden på hende, så at glas og porcellæn klirrer.

Hvad er der, Ane? spørger jeg.

Kors i herrens navn! siger hun – og nikker som en automat mod vinduet.

Jeg ser derhen – og øjner et ansigt, gråt og hvidt, trykket udvendig imod ruden.

Min mand havde set det samme; han rejser sig – synes et øjeblik at betænke sig, får hovedøren med noget besvær åbnet – og den kolde vind stryger ind i stuen og slukker næsten lampen – og børnene springer op – og min mand spørger ud i mørket:

Hvad er der? hvem der?

I døråbningen træder så en undersætsig mand frem, stort uldent tørklæde om halsen, bælgvanter på hænderne, skæg og øjenbryn klistret sammen af rimfrost – og bag ham dukker en yngre skikkelse frem, akkurat ligedan klædt – uden skæg. Jeg måtte tænke på

to grå møl – eller »aftenbagger« – der søger ind imod lyset.

Manden bøjer sig sindigt og siger – på bredt fynsk: Ja un'skyld, å go' hellig aften – er det kanske'ens inte kroen her?

Nej, her er ingen kro her! svarer min mand en kende forbløffet og lidt kort.

Så be'er jeg så mageløs om forla'else – siger manden godlidende. Men ellers er jeg skipperen u'e fra den lille skonnert – å det er min søn, som er kok ombord. Vi har haft en lang å hård rejse fra England – å nu har vi næsten hverken vådt eller tørt ombord – og ka' inte komme vi'ere med denne vind. Så tog jeg omsi'er jollen å så sa'e jeg til drengen: vi skal se, om vi inte ka' få lidt jule-nadver iland iaften! – – –

Den skal De få hos os! sagde min mand.

Og sådan fik vi sildige julegæster!«



En julenat!

Jeg ligger i udfløjen af købmandsgården, i det værelse, hvis ene lille vindue vender ud mod strandbakken. Træerne står, næsten uden bevægelse, op i den råklamme, tågemættede luft; så kommer et enkelt vindstød, der dog ikke formår at sprede tågen – snarere ligesom synes at gøre den tættere bagefter sig. Og jeg hører lyden af de nøgne grene, når de slår sammen i mørket derude og i tågen; – det er ikke nogen »hvid« jul, denne; . . . og så hører jeg tyren derude brøle – som et havdyr, der er i nød.

Der er slet ikke nogen tyr, som brøler. Det er fyrskibets nye »sirene«, som varskoer de søfarende i julenatten – rigtignok en af de mindst forførelseriske sirener, jeg har hørt.

Og jeg ligger og tænker på – eftersom sirenen dog holder mig vågen – hvor brydsomt, besværligt og farefuldt det »raske« sømandsliv er – og hvilken ensformig tilværelse: at være fyrskipper.

En sådan lang, lang julenat at ligge i den

råklamme tåge, som fyret ikke kan gennemtrænge – gimpende op og ned i skibet, som ikke kan sejle sin vej – og hørende på denne gennemtrængende sirene – lig en galen tyr – der heller ikke tillader *mig* at sove!

Og så tænker jeg på den glade aften hos købmanden, hvor han selv og konen, og de fem raske sønner, og overlødsen og underlødsen og den gamle skipper – og jeg – hvor vi allesammen til en enkelt violin bevægede os højtidelig-alvorligt omkring »træet« – syngende alle julesalmerne, med alle versene, helt igennem – og dernæst endende med den tapre landsoldat og Holmens faste stok.

Og hvordan stemningen efterhånden steg – fra de virkelig smukke, gamle salmemelodier – til de mere jordiske sager: det dampende aftenbord – rødvinen – gåsens gennemtrængende duft – lysholmeren – desserten – rosiner og mandler fra det plyndrede træ – skålerne – den rygende varme punch – lotterispillet – den gamle skippers små »kneb« – overlødsens moralske forbitrelse – underlødsens fortælling om *den* julenat i Østersøen, da han fik koldbrand i tærne – den næste bolle punch, – de gamle, hyggelige drikkeviser – forsøg på en mere nymodens, som bliver kasseret – tilsidst en runddans i en stue, der kan rumme ti mennesker tilnød – og hvor nu ti par svinger sig – leende, glade, mætte, godmodige, varme, sorgløse mennesker, for hvem julen er den rigtige, gode, gamle tusindårige jul, der er gået i arv fra vikingerne . . .

Og jeg ligger i det lille værelse ud imod strandbakken – søvnløs ovenpå al denne herlighed – og hører, hvor tyren brøler derude fra fyrskibet – som om en gammel viking fra hedenold af sine jernlungers fulde styrke fejrede julenatten ude på sin drage og så er det »sirenen«, som i den lange, lange tågede nat varskoer skipperne, der ikke kan danse om noget træ og synge – og ikke have det hyggeligt og ikke trykke hinandens hånd og ønske: En god rolig nat, og en glædelig jul! – –

Peter Sand, 1975

Når julen går ind

Tekst: Hans Bakgaard

Melodi: Peter Sand

*Nu kimer fra kirken en klokke så stille,
som skælvende åbner for mindernes kilde,
der bærer vor tanke tilbage, tilbage
til julen med barndommens dejlige dage,
i hjemmet med moders velsigende røst.
Hvor hilste som der, mon os julen så lyst?*

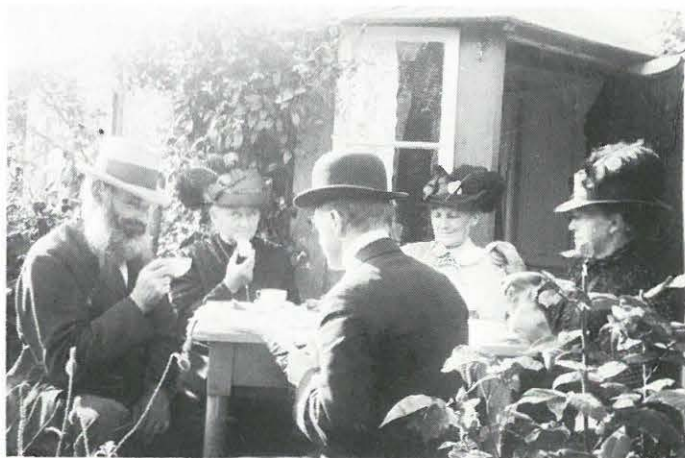
*Oh tankerne dvæler så stille ved grave
og haster på flugt over bæltet og have.
De savnede kære har plads i vort hjerte,
når træet bestråles af kerte ved kerte.
Oh tankerne standser ved tiden, der gik,
mens salmerne bruser og slører vort blik.*

*Men slører en tåre ved savnet vort øje,
står Betlehemsstjernen med glans i det høje,
og lyser om krybben – en gådernes gåde
med barnet, der frelser fra ve og fra våde,
der læger de dybeste vunder og sår,
når gangen til krybben med ydmyghed går.*

*Oh, hellige aften med klokkernes kalden
og Betlehemsstjernen, der stråler om stalden:
Gid barnet må fylde vort sind og vort hjerte
og lysne en verden i strid og i smerte.
Gid troen må fylde hvert tvivlende sind
på barnet i krybben, når julen går ind.*

fra det gamle album

Dette billede er fra guldsmed Henningsens gamle album. Billedet er taget 1910-15 ved et lysthus på »Amager« – havekolonien neden for Nørregade i Thisted. Personerne, der hygger sig, er fra venstre skomager Jensen, der havde forretning på hjørnet af Toldbodgade-Jernbanegade, fru guldsmed Hartvig, der drev forretning på hjørnet over for, fru Hartvigs søn, Vilhelm Hartvig, der var aktuar i et livsforsikringselskab i Aalborg, frk. Wittруп, der boede i Kreibergs Stiftelse, og fru skomager Jensen. C. V. Henningsen overtog guldsmedeforretningen efter fru Hartvig 1917-18. Den blev senere flyttet til Storetorv 2 og ejes nu af Anders Henningsen.



»P. Ajsen«s personaleudflugt til Sjørring Volde i 1903. Træhandler P. Andersen havde forretning i Vestergade i Thisted og var agent for Amerika-linjerne. De fire herrer er fra venstre Jens Ibsen Sørensen, senere træhandler i Strandgade, Anton Nielsen, senere købmand i Aalestrup, P. Andersen og Lars Christensen. Damerne er til venstre Karen Christensen, søster til fru Poulsen, Royal, og husbestyrerinde hos P. Andersen, til højre P. Andersens anden kone kort tid før de blev gift. Billedet er fra det album, G. Ibsen Sørensen, Esbjerg, har overtaget efter sin far.



Biskop Erik Jensens barndomshjem i Helligsø. Hans far, Jens Erik Jensen, havde gården til engang i tredive. Gården blev solgt til Severin Lousdal, hvis søn, Evald Lousdal, driver den i dag.



Erik Jensen gik i Helligsø Skole, som lå øst for kirken. Skolen er forlængst nedlagt. Det er gået med den som med flere andre skoler i Thy. De er overgået til fabriksvirksomhed.



I Erik Jensens barndom kom der 2-300 i kirke hver søndag i Helligsø. Det var ca. 30 pct. af befolkningen. Så mange kom der i kirke mange steder i Thy dengang.



Erik Jensen blev opkaldt efter sin bedstefar, sognefoged, gårdejer Erik Jensen, født i Hedegaardene i Ørum 6. oktober 1841, død i Helligsø 23. februar 1906. Bedstemoderen, Mette Marie Jensen, født Andersen, var ligeledes fra Hedegaardene i Ørum. Hun blev født 30. maj 1849 og døde i Helligsø 29. august 1920.



Nors Havreland Skole omkring 1902. Forreste række fra venstre Anton Vestergaard, Martine Frederiksen, Maren Bro, Ejner Thomsen, Kristen Sørensen, Jens Sørensen, Anders Vestergaard, Otto Andersen, Anna Skaarup, Nordentoft Nielsen. Anden række: Katrine Nielsen, Mariane Jensen, Dorthea Jensen, Stine Sørensen, Juditte Hyldgaard, Lars Jensen, Laurids Lorentsen, Katrine Lorentsen, Marta Kristoffersen, Maren Sørensen, Jens Lorentsen. Tredje række: Kirstine Frederiksen, Margrethe Jacobsen, Marie Jacobsen, Povl Holst, Karl Andersen, Mathis Ørgaard, Martin Oddershede, Jens Brusgaard Vestergaard, Niels Vigh. Øverste række: Povl Nielsen, Otto Frederiksen, Kristen Sørensen, Martin Brusgaard, Hanne Ørgaard, Kirstine Tilsted, Katrine Sørensen, Kristine Bro, Stinne Hyldgaard. Yderst til venstre lærer Rasmussen, til højre fru Lise Rasmussen.



Et drengeorkester giver koncert foran Thisted Rådhus, men nærmere oplysninger savnes. Billedet er taget efter 1906, men inden statuen af Christian den 9. blev flyttet.



Gåve fodboldspillere i Thisted. De to herrer i mørkt tøj ser ud til at være C. Brunsgaard og havnefoged Madsen. Nr. to fra venstre i sribet trøje er J. J. Lustrup, nr. to fra højre manufakturhandler Peter Jensen. Sidende til venstre manufakturhandler Chr. Søndergaard. Hvem kender de øvrige?



Orgelbygger N. C. Christensen, Snedsted, blev fotograferet hos A. Scharling i Thisted ca. 1931 sammen med sin far, søn og sønnesøn. Den ældste er Hans Chr. Kristensen, født 6. november 1850, død 1933, orgelbygger Niels Chr. Christensen var født 1876 og døde 1940, hans søn, Ejnar Christensen, indehaver af Thisted Musikhus, døde i 1943, 37 år gammel. Den yngste er klaverstemmer Hans Rudolf Christensen, Thisted.



Orgelbygger N. C. Christensen interesserede sig for astronomi og opførte i 1925 et observatorium. Før kuplen blev sat op, blev nogle af familiens medlemmer fotograferet. Orgelbyggeren står ved sin kone, Anine. Børnene er Elna på 12 år og Marie på 14. Marie Christensen, der nu bor i huset, har nedlagt observatoriet for få år siden.



N. Chr. Christensen var udlært tømrer og byggede selv observatoriet.



Så er kuplen anbragt og observatoriet klar til brug.



Thisted Borgerkoles 4. klasse var i 1926 på udflugt til Ashøje. I bageste række ses fra venstre: Helmer Hattens, Hans Bredahl, Jens Nørgaard, Tage Petersen, Aage Jensen, Sigurd Berthelsen, Chr. Jensen og Axel Høyer. Anden række: Chr. Jensen, Chr. Bach, Alfred Vestergaard, Gustav Jensen, Villy Vestergaard, Gustav Sørensen, Jens Grusgaard, Henry Svendsen og lærer Antonsen. Forreste række: Alfred Skaarup, Johs. Jensen, Poul Jensen, Knud Jensen, Aage Jeppesen, Henry Kvist, Erik Nielsen og Ejnar Wadmann.



Smed og landmand Chr. Vilhelmsen, Gettrup, og datteren Anna på høstarbejde omkring 1905. Ejendommen lå ved vejen til Kobberø og hed Stråkjærsmide. Billedet findes i Sydthy egnhistoriske Arkiv.



I dette hus i Kjæstrup ved Hurup boede Johan Peter Sørensen, født 1857 som andet barn af husmand Søren Andersen. Johan P. Sørensen blev gift 1884, men mistede få år senere sin hustru og deres nyfødte søn. Tre år efter giftede han sig anden gang, og i dette ægteskab kom der ti børn. Også hans anden hustru blev brat revet bort, og han stod alene tilbage med otte ukonfirmerede børn. Han kunne ikke klare at tage sig af børnene, og de fleste blev sat i pleje. En pige kom hos en kvinde i Thisted, »der ikke tog plejebørn, fordi hun elskede børn og ville gå i mors sted, men udelukkende som indtægtskilde«. Det er nu mange år siden, men den pige, det gik ud over, har ikke glemt de strenge år. Til minde om sit barndomshjem har hun sendt »Jul i Thy« et billede af huset i Kjæstrup, hvor hun blev født. Det er forlængst jævnet med jorden.



Konfirmandhold i Snedsted vinteren 1950. Yderst til højre Emil Gregersen, der var sognepræst i Snedsted 1922–1963. Efter at have taget sin afsked flyttede han til København, hvor han døde, 78 år gammel. Hvem kender de øvrige?



Skyum gamle smedie omkring 1915. Smed Peter Sørensen står foran smedjen med fire af sine børn. I baggrunden fru Mariane Sørensen med ægteparrets mindste i barnevogn.



Vilhelmsminde i Sydthy. Ejeren på den tid, da billedet blev taget – omkring 1920 – var Jens Thomsen, som senere boede på Brydbjerg Møllegård. Billedet findes nu i Sydthy egnshistoriske Arkiv i Vestervig.



Søster Anne Marie, der var menighedssygeplejerske i Thisted i mange år, havde store evner til at sætte noget i gang. Hun samlede unge piger på Asyllet og lærte dem forskelligt håndarbejde, bl.a. at lave spånkurve til juletræer. Alt blev solgt og pengene givet til mindrebemidlede. Stående fra venstre: Søster Anne Marie, Juliane Kibsgaard, Søster Ina, Laura Olsen, Kristine, som i mange år var hushjælp på Børneasylet, og Søster Jonna. Stående Maren Helleberg, Harriet Kold, Anna Pedersen, Margrethe Bernth, ukendt, Elfrida Jensen, ukendt, Metha Hillerup og Louise Nielsen.



Billedet af færgen Tambohus-Jegindø er fra 1907. Det findes bag på et postkort, sendt fra Dorthea og L. Møller, Jegindø, til sognepræst Jensen, Horsens, pr. Langholt St., Vendsyssel, med ønske om at »Herrens rige nåde må vedblivende hvile over Dem og Deres gerning«. (Fra egnshistorisk Arkiv for Thyholm og Jegindø).



Dette køretøj blev benyttet af provst C. E. Paludan, der var sognepræst i Søndbjerg-Odby 1885-1921, provst for Hassing-Refs herreder fra 1896. Kusken hedder Poul Poulsen. (Arkivet for Thyholm og Jegindø).



Et selskab på udflugt til klitegne. Billedet er taget af afdøde fotograf A. Scharling, Thisted, men hvornår og hvor? Kan læsere af »Jul i Thy« hjælpe?



Dette billede blev bragt i »Jul i Thy« sidste år med anmodning om hjælp til at finde ud af, hvem de pågældende er. Hjælpen er kommet fra kirketjeneren i Thisted, der er med på billedet. Stående fra venstre seminarielektor og præst, Ingvard Grube Overgaard, Århus, kirketjener N. Chr. Grube Overgaard, Thisted, fhv. fiskehandler Thomas Jensen, København, og Johan Thomsen, der var fra Dansk Beklædningsmagasin, Vestergade, Thisted, nu bosat i København. Siddende fra venstre materialforvalter Jørgen Biering, Bredagervej 53, Kastrup, søn af den daværende pantefoged i Thisted, og endelig Aksel Møller fra Dragsbækvej 30. Han har boet i Århus, men er nu død.



Sidste år kunne dette billede ses i »Jul i Thy«, men der manglede nærmere oplysninger. Ved hjælp fra flere er det lykkedes at finde frem til, at billedet er af høstfolk i Hunstrup 1951 eller 1952. Fra venstre ses Ths. Lund, Flyskovgaard, Poul A. Poulsen, Thisted, Gert Christensen, Hunstrup, Oswald Jensen, Kjelstrup, Niels Bach, Hunstrup, Anders Tølbøll, Østerild, Elving Mortensen, Hunstrup, Jens Henriksen, Thisted, Egon Mortensen, Frøstrup, og Chr. Bunk, København, tidligere Brund.



I en årrække uddelte Frelsens Hær julepakker i Thisted. Frelsens Hær havde eget hus i Strømgade ved siden af den kommunale administrationsbygning på Nytorv. Hvad der kom i gryden på Storetorv og i bøsser rundt om i Thisted, blev der købt pakker for – et kærkomment supplement i mange hjem i årene efter anden verdenskrig.



Under »Musikugen« i Thisted i 1951 fyldte Ingeborg Bang 100 år. Musikforeningens formand, landinspektør Poul Boe, mødte op for at gratulere.

Året der svandt

OKTOBER

»Året, der svandt« skal ikke betragtes som et forsøg på at skrive historie. Formålet er blot at orientere om nogle af årets begivenheder. Læsere i Thy vil kunne nikke genkendende til dem. Thyboer, som lever langt fra Limfjordens vande, skal oversigten give et lille indblik i, hvad der sker og rører sig i den landsdel, de forlod – måske for at udvandre til Amerika. Lad os høre, om nogle af disse thyboer, som bor langt fra deres fædreland, har en beretning til »Jul i Thy«. Af hensyn til dem, der bor langt borte, går thyboernes eget julehæfte i trykken i oktober, og det er forklaringen på, at oversigten ikke følger kalenderåret.

Den 1. oktober 1974 berettes om en »kold« generalforsamling i Thisted Varmeforsyning«. Den holdtes på Hotel Aalborg. Ikke blot halvfrøs de omkring 75 deltagere. Både formandens og driftslederens regnskab bar tydelige træk af de vanskeligheder, energikrisen havde medført for selskabet.

Sydthy Kommunalråd skulle tage stilling til en plan om udbygning af skoler og biblioteker, en udgift på i alt 11.8 millioner kr. Der blev ingen debat. Det blev énstemmigt vedtaget at udskyde projekterne til bedre tider.

Konservativt medlem af Thisted Byråd, direktør Viggo Poulsen, havde set frem til at udtræde af byrådet i forbindelse med overtagelse af direktørposten for Thisted Amts Landbygningers Brandforsikring samtidig

med, at han skulle fortsætte som direktør for Den gensidige Løsøreforsikringselskab Thisted Amt. Et flertal på 11 byrådsmedlemmer sagde imidlertid nej til anmodningen om at udtræde, og Viggo Poulsen må fortsætte.

Det meddeles, at tømrermester Hans Bach, Klitmøller, skal indtræde i folketinget fra 15. oktober som stedfortræder for dyrlæge Jens Erik Klausen, Overlund, Viborg. Hans Bach beslutter at udtræde af Viborg Amtsråd og kommunalbestyrelsen i Hanstholm.

På en mark, tilhørende Verner Futtrup, Dommergården i Vestervig, afdækkes en grav med skelettet af en mand, der menes at have levet for 4000 år siden. Manden var begravet i en høj nær Krik Vig. Udgravningen foretages af Thisted Museum, efter at lektor ved Københavns Universitet, cand. mag. Erik Brinch-Petersen, søn af overlæge H. C. Petersen, Vestervig, havde fundet et bronzesværd oven på højen.

Sydthy Kommunalråd dropper en plan om køb af 160 ha i Svankjær med henblik på udstykning af grunde til 4–500 sommerhuse. Kommunens udgift ville blive 26 millioner. Økonomiudvalget gik imod planerne, og da stemmerne stod lige ved afstemningen, faldt forslaget.

Formanden for Hanstholm Idrætsforening, murermester, kommunalbestyrelsesmedlem Evan Andersen, gør status: Hvad en idrætshal betyder for en by, er blevet anskuelig-

gjort i Hanstholm i det år, der er gået, siden den ny idrætshal blev taget i brug. Hallen med cafeteria og underjordiske opholdslokaler er blevet et samlingssted for byens ungdom. I idrætsforeningens medlemsprotokol aftegner hal-succes'en sig sort på hvidt med en medlemstilgang på ca. 400, og foreningen har nu 800 medlemmer.

Den første, der kom til verden i fiskerlejet Lildstrand, Hanne Thomsen, døde i en alder af 88 år. Hun var datter af Poul Græsbøll – den første, der slog sig ned i Lildstrand og lagde grunden til det lille fiskersamfund. Hun blev i 1901 malet af sydslesvigeren Emil Nolden, der var feriegæst hos hendes far. Hun stod model til »Pige i køkkenet« – et maleri, som nu findes i Noldemuseet i Seebüll syd for Tønder.

Efter 36 års ledelse af bilinspektionen i Thisted trækker ingeniør P. Vestergaard sig tilbage. Hans efterfølger bliver den 36-årige ingeniør Gert Odgaard, der har været ansat ved Statens Bilinspektion siden 1963 og sidst gjort tjeneste i København.

Indre Missions og KFUM og K's efterårsmøder i Huruphallen sluttede 17. oktober. Der var samlet så mange, som salen kunne rumme – ca. 2000 var kommet for at høre biskop Erik Jensen forklare det tredje led i trosbekendelsen: helligånden.

Arbejdsleder Knud Moth, Ydby, har i 25 år stået i spidsen for plantning af omkring 3 millioner træer i Sydthy og på Thyholm. Hvis træerne stod i en enkelt række, ville de nå 3000 km ned i Europa, fortæller han.

Fire mand fra »Doverodde-kutteren« Jens Sund« blev 19. oktober bjærgt i redningsstol, da kutteren strandede ved høfde 36 ud for Harboøre. De fire reddede var: fiskeskipper Lars Laursen, Doverodde, Jørgen Henriksen, Ydby, Mogens Jensen, Thyborøn, og Johs. Nielsen, Thyborøn.

Thisted's nye gymnasium ved Lerpøttervej i den nordlige bydel tages i brug 23. oktober. To dage senere tages det første spadestik til en ny handelsskole, der placeres i nærheden af gymnasiet.

NOVEMBER

Det berømte drengekor »Wiener Sängerknaben« gav lørdag den 2. november koncert i Gymnasiehallen i Thisted for musikforeningens medlemmer. Søndag aften sang koret i Vestervig Kirke. Begge steder var der stor tilstrømning.

Beklædningsarbejdernes Fagforening i Thy konstaterer, at 140 syersker står uden arbejde. Stigende ledighed får Thisted Byråd til at sætte arbejder i gang, som skulle have ventet til senere. Det drejer sig om gader, veje og fortøve.

Hurups tidligere politimester, Kay Bagger, bliver politimester i Viborg og siger: Det er borgerne, vi skal hjælpe og beskytte. Det er meget vigtigt, at der i befolkningen er forståelse for politiets vilkår – og omvendt, at politiet viser forståelse for borgernes vilkår.

Ingeniør Svend Jacobsen sælger sin andel i Sjørring Maskinfabrik, og Ernst Nielsen bliver enejer af virksomheden, der beskæftiger 120 mand og har en årsomsætning på omkring 20 millioner.

Af hensyn til beskæftigelsen har staten bevilget 1½ mill. kr. til skov- og klitvæsenet i Vester Vandet. 90 thyboer kan komme i arbejde i plantagerne, hvorfra der blandt andet skal leveres træ til papirfabrikker i Sverige og Norge.

Ledige thyboer skaffer sig arbejde i Sverige. Omkring 50 har fundet beskæftigelse i svenske virksomheder. Derimod har de ledige ikke stor interesse i at komme på højskole. Viborg amtskommune regner med at kunne beskæftige 500 mand i den kommende vinter.

Den sidste opgørelse fra Arbejdsformidlin-

gen i Thisted viser, at antallet af ledige i Thy og på Mors er nået op på 1415, deraf 772 arbejdsmænd.

I Ydby blev 15. november afsløret en mindesten for digteren Hans Bakgaard. En seks tons sten havde siden istiden ligget i bakkerne ved Doverodde Kil og Boddum Bæk, den kom for dagens lys ved et vejarbejde, og billedhuggeren Robert Lund Jensen havde bearbejdet den. Stenen er forsynet med et bronzerelief og følgende indskrift:

»DIGTEREN HANS BAKGAARD

f. 15. 11. 1891 – d. 29. 12. 1972«.

Stiftamtmand Fl. Martensen-Larsen foretog afsløringen og sagde bl. a.: Hans Bakgaard fik først og fremmest betydning som hjemstavnsens forfatter. Han havde det til fælles med større og mere kendte forfattere, at det var en bestemt egn og et bestemt miljø han skildrede, og han opnåede at få det bekræftende svar, som enhver kunstner må have for at kunne fortsætte.

– Industrierne i Thy hjælper hinanden for lidt. Hvis vi i fællesskab skaffede nye ordrer til egnen, ville det hjælpe på arbejdsløsheden, siger ingeniør Ole Buck, Thisted Aluminiumindustri. Man må jo trøste sig med, at den tid, der er gået godt, aldrig kommer ringere tilbage, men det giver nerver, når man ikke ved, hvad morgendagen bringer.

De foreninger, der plejer at sørge for juleudsmykningen i gaderne i Thisted og oplandets byer har så godt som alle besluttet at spare på elektriciteten også i år.

Til generalforsamlingen i Danmarks første brugsforening, Thisted Arbejderforening, mødte ca. 700 af foreningens 2450 medlemmer. Omsætningen i det svundne år havde været 9.1 mill. I dividende betales 322.000 kr.

Torsdag den 28. november kl. 12 blev der lukket for gassen i Thisted. Den 3. november 1883 kunne byens borgere for første gang se gasbelysningen stråle på Storetorv. I løbet af de sidste 12 år er over 50 gasværker i Danmark lukket. Skulle Thisted Gasværk have

fortsat, ville det have været nødvendigt med et nyt anlæg og nyt ledningsnet.



Borgmester Holger Visby, kommunaldirektør Hans Petersen, driftsudvalgsformand Viggo Poulsen og driftsleder Mogens Lüth ved den sidste gaslygte, der blev slukket i Thisted.

Thisted Andels Svineslagteri nåede i det forløbne år op på 157 mill. kr. i omsætning og efterbetaler 40 øre pr. kg. Sydthy Andels Slagteri nåede en omsætning på 51.9 mill. og efterbetaler 33 øre pr. kg.

Biskop Erik Jensen og frue kom alvorligt til skade ved et færdselsuheld om aftenen den 29. november. Ægteparret var på vej hjem efter en ferietur. Da Erik Jensen fra Herningvejens ny udmunding ved Non Mølle syd for Viborg ville køre ud på hovedvej 13, mistede han på grund af glat føre herredømmet over sin bil, der stødte sammen med en anden bil, hvis fører intet kom til.

DECEMBER

Efter beslutning i Thisted Byråd skal Øsløs og Vesløs skoler slås sammen fra 1. august 1975 under fællesnavnet Hannæsskolen. De første fire årgange skal gå i Øsløs skole, de øvrige i Vesløs.

Trafikminister Kr. Damsgaards ansøgning om 1.2 million kr. fra staten til molen i Vorupør er blevet imødekommet. Udgiften er beregnet til 2.7 mill. Thisted Kommune og Viborg Amt skal dele de resterende udgifter.

NPK-Sko i Hurup vil genoptage produktionen fra nytår efter et par måneders pause. Fabrikken regner med foreløbig at kunne beskæftige en snes mennesker.

Den 6. december fylder dyrlæge N. L. Toft, Dragsbækvej, Thisted, 90 år. Han driver stadig sin ca. 360 tønder land store gård, Egebaksande, ved den vestlige ende af den udtrerede Sjørring Sø.

To fagforbund i Thisted har indtil nu udbetalt 6.2 millioner kr. til arbejdsløse. Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund er kommet af med 1.2 mill., Specialarbejderforbundet 5.0.

Statsminister Poul Hartling udskrev valg den 5. december. 81 folketingsmedlemmer var gået positivt ind for regeringens helhedsløsning, men det fandt Poul Hartling var for få. Valgdato: 9. januar.

Danmarks største gravemaskine er taget i brug ved udvidelsen af Hanstholm Havn. Den vejer 60 tons og kan tage 2-3 tons ad gangen. Der skal i alt fjernes omkring 700.000 tons.

Sølvmedalje fra Det kgl. danske Landhusholdningsselskab tildeles fodermester Lars Dahl Jensen, som i 30 år har passet husdyr hos gdr. Holger Petersen, Sønderhaa. Formand for Landboforeningen Nordthy, Poul Karlshøj, overrakte medaljen ved en festlig sammenkomst på Hotel Royal i Thisted.

Der var over 200 i Stagstrup Kirke, da Frederikke Vestergaard for fjerde gang skulle ud som missionær i Nigeria. I de 10 år, hun

har arbejdet i Nigeria, har hun rejst rundt i tørtiden som evangelist, og i regntiden har hun arbejdet på et apotek.

Den 33-årige fiskeskipper Bent Kristensen, Hanstholm, belønnes af Carnegie-fonden med bronzemedalje og 2000 kr. Han hædres for at have reddet den 23-årige fisker Finn Røge Nielsen, Ræhr, efter en eksplosion i Hanstholmkutteren »Sandy Bay« i Hanstholm Havn 21. juli 1974.

At det var rigtigt, Hanstholm Havn blev bygget, viser en ny rekord: der er i 1974 landet fisk for 139 mill. kr. – en fremgang på 21 millioner i forhold til året før.

Den sidste opgørelse fra arbejdsformidlingen i Thisted i 1974 viser, at 76 thyboer – 6 kvinder og 70 mænd, har fået arbejde i Sverige.

Stiftamtmand Martensen-Larsen gør status ved årsskiftet: Ret hurtigt viste det sig, at de ret beherskede vanskeligheder, vi havde i begyndelsen af året 1974, skulle blive større og større. Vi må desværre erkende, at vi i løbet af året kommet ind i en depression, som vi ikke har kendt magen til efter verdenskrigen. Vi har haft nogenlunde gode kår i erhvervslevet, efter at vi overvandt tilpasningsvanskelighederne efter krigen. Vi er derfor uvant med dårlige tider og står ikke godt rustet til at imødegå dem.

Det første vælgermøde i Thistedkredsen holdtes mandag den 30. december på Vildsund Strand Hotel. Talerne var Jens Møller fra Kristeligt Folkeparti, Ths. Have fra Socialdemokratiet, fhv. indenrigsminister H. C. Toft fra Det konservative Folkeparti, Sv. Haugaard fra Det radikale Venstre, kirke- og trafikminister Kr. Damsgaard, der var regeringens talsmand. Der var mødt ca. 300.

JANUAR

Knuste butiksruder og flasker, ødelagte blomsterkummer og væltede skilte prægede Thistedes gader nytårs morgen. Døren til Jensen & Langballes foretning på hjørnet af Storegade og Torvegade blev knust, og et vindue blev slået i stykker hos tobaks- og vinhandler Hother Brogaard. Flere flasker spiritus blev stjålet. Politiet måtte bede kommunens vejvæsen tage fat med fejmaskiner og traktorer.

Biskop Erik Jensen døde 3. januar af de kvæstelser, han pådrog sig ved færdselsulykken 29. november, da han var på vej hjem fra Billund efter en rejse til udlandet. Han blev biskop over Aalborg Stift i 1950, kun 44 år gammel. Fra 1963 var han kongelig konfessionarius, og han deltog i kongehusets glæder og sorger – prinsessebrylluper og Frederik den Niendes begravelse. I Thisted Dagblad skrev redaktør Børge Steffensen, Hurup: I Sydthy vil folk mindes biskop Erik Jensens jævne færden og menneskelighed, det lune, hvormed han kunne krydre også sine prædikener, og den stilfærdige glæde, han aldrig kunne skjule eller søgte at skjule, når han genså mennesker fra sin barndoms egn.

Kirke- og trafikminister Kr. Damsgaard havde spørgetid på Thisted Dagblad søndag den 5. januar. I løbet af to timer kom der omkring 125 opkald. Kr. Damsgaard nåede selv at tale med 28. Folketingskandidat John Haaber besvarede nogle af spørgsmålene. De øvrige blev noteret op til senere besvarelse.

Amtsborgmester P. E. Eriksen åbnede 6. januar den ny hovedvej uden om Østerild. De samlede udgifter har været 12.7 mill. Prisen pr. løbende meter 2000 kr.

Den første, der stemte i Hanstholm på valgdagen, torsdag den 9. januar, var den 79-årige havnearbejder Marius Madsen, Helsehagevej 33. Han har stemt ved hvert eneste valg de sidste 55 år.

Natten efter valget forliste den polske trawler »Brda« i Hanstholm Havn. 10 om-

kom. I vindstyrke 8-9 havde den polske kaptajn kastet anker i yderhavnen, kæden sprængtes, og fartøjet på 648 BRT drev ind på den østlige tværmoles stenblokke og kæn-trede. Mens nødstedte fiskere klamrede sig til skibssiden, forsøgte man forgæves at nå dem med en kran. Trods mørke og hård blæst lykkedes det redningsmanskab på en helikopter fra Flyvestation Aalborg at redde 17.

Valget gav i Viborg Amt til resultat, at følgende 8 blev valgt: K. B. Andersen og Ths. Have fra Socialdemokratiet, Sv. Haugaard fra Det radikale Venstre, Jens Møller fra Kristeligt Folkeparti, Gustav Holmberg, Aksel Pedersen og John Haaber fra Venstre og Hans Bach fra Fremskridtspartiet.

Tidligere indenrigsminister H. C. Toft opnåede ikke genvalg og overvejer, om han vil lade sig genopstille. Toft, der driver Bjørndalgaard på Thyholm, afløste V. Fibiger som folketingskandidat i Thistedkredsen i 1955 og har været medlem af folketinget siden 1957. Børge Steffensen skriver i Thisted Dagblad, at Toft vil blive husket for sin loyalitet og for sin seje indsats for det parti, han altid har hørt til med liv og sjæl.

Thisted Bryghus solgte 5.800.000 flasker øl og sodavand i 1974. Det gav en omsætning på 5½ million, en stigning på 14½ pct. oplyste formanden, Aksel Mikkelsen, på generalforsamlingen.

Handels- og Landbrugsbanken uddeler to medaljer, den ene til Arne Skaarup og hustru, Liselund, Sjørring, den anden til direktør Jens Carl Nielsen og hustru, Dragsbæk Maltfabrik. Med hver medalje fulgte en bankbog på 2000 kroner.

Afstemning i folketinget tirsdag den 28. januar. En socialdemokratisk dagsorden med krav om Venstreregeringens afgang »for at give mulighed for frie forhandlinger ud fra ønsket om dannelsen af en bred flertalsregering« fik 86 stemmer for, 85 imod, 5 undlod

FEBRUAR

Det er ikke en kommunal opgave at påtage sig hotelbyggeri, men det er forsvarligt, når det private initiativ svigter, og der er konstateret et behov for flere hotelværelser i byen. Strandhotellet ligger på et meget attraktivt sted, og det bør udnyttes, sagde borgmester Holger Visby i Thisted Byråd. Der blev truffet principbeslutning om at opføre en bygning i to etager med 18 værelser. Udgift omkring halvanden million.

Det danske Hedeselskab har i samarbejde med de lokale læplantningslaug taget initiativ til yderligere læplantning i Thy. Et tilskud fra Feoga-fonden vil gøre det muligt at plante 2000 km læhegn i Danmark. Nordthy Læplantningslaug regner med at plante ca. 30.000 træer.

Fabrikant Karl Krøyer meddeler, at fabrikken Synopal i Thisted genoptager produktionen i fuldt omfang fra 1. marts. Der regnes med beskæftigelse til ca. 40 mand.

Efter mange forhandlinger danner Anker Jørgensen en socialdemokratisk regering, der præsenteres for dronningen om eftermiddagen torsdag den 13. februar. To dage før var fire partier: Venstre, Kristeligt Folkeparti, Centrum-Demokraterne og Det konservative Folkeparti klar til regeringssamarbejde, og en ministerliste var parat, men Socialdemokratiet ville ikke afstå fra at stemme for en mistillidsdagsorden til en sådan regering. Det endte med, at 75 mandater anbefalede Anker Jørgensen som regeringsforhandler, mens 65 stod bag Hartling. Dermed var vejen banet for Anker Jørgensen.

Sydthy Kommunalråd vedtog 11. februar at beholde det tidligere dommerkantor og dommerboligen med henblik på et kulturcenter med egnhistorisk arkiv, museumslokaler og en musikskole. Formanden for skole- og kulturudvalget, Ingrid Vang anbefalede projektet varmt, og det blev vedtaget med 12 stemmer mod to. Fem undlod at stemme.

Formanden for Snedkernes og Tømrernes Fagforening, Kr. Pedersen, Vildsund, oplyser, at der i Thy er 126 heltidsledige inden for faget. Dertil kommer, at nogle arbejder for halv kraft. Fagforeningen udbetalte 736.000 kr. i understøttelse i januar.

Digteren Hans Bakgaard efterlod sig et ikke fuldført manuskript til en bog, som han ville give titlen »Mennesker på min vej«. – »Udvalget for Hans Bakgaards Venner« har besluttet at udgive bogen, som foruden erindringsbilleder kommer til at rumme digte, prologer, noveller og skuespil, som ikke tidligere er udkommet. Bogen redigeres af skuespilleren Carl Nielsen.

Henved tusinde borgere i Sydthy Kommune var 18. februar mødt op i Hurup-Hallen for at overvære en diskussion om spildevandsprojekter. Udgifterne til det af kommunen planlagte projekt blev anslået til 23 millioner. Aktiv Borgerkomite mødte med et projekt til 13.4 millioner. Til dette beløb skulle der i følge ingeniør Houbak fra firmaet Nellesmann i Aalborg lægges 2.8 mill. Borgmester Arne Hyttel sluttede med at sige, at det nok var begrænset, hvad man havde fået ud af de meget indviklede forklaringer. Nu måtte man afvente overlandvæsenskommissionens møde.

Thisted Byråd godkender en plan for bebyggelse i Silstrup syd for Thisted. Projektet er udarbejdet af landinspektørerne Boe og Wolters, Thisted, Birk og Boe, Hjørring, civilingeniørerne Aage Jensen og Ernst Hansen, Thisted.

Ved en afstemning i Øsløs gik 67.8 pct. ind for, at der fortsat skal undervises syv årgange i Øsløs. 5.8 pct. stemte nej. Thisted Byråd havde besluttet, at kun de fire første årgange skulle gå i skole i Øsløs, de resterende i Vesløs. Efter loven kunne byrådets beslutning omstødes. 60 pct. for at bevare de syv årgange var tilstrækkeligt.

MARTS

Ved generalforsamlingen i Thy Købmandsforening 1. marts blev Centralorganisation Jyllands hæderstegn overrakt til købmand Viggo Kanstrup, Vesløs, der i en lang årrække havde virket inden for bestyrelsen.

Der planlægges en ombygning af Søndbjerg Børnehjem og opførelse af en nybygning. Socialstyrelsen har godkendt en overslagssum på 705.000 kr. for nybygningen og en udgift til modernisering af den eksisterende bygning.

Thisted Byråd besluttede den 4. marts enstemmigt, at der skal opføres en ny administrationsbygning, hvor det nedlagte gasværk er placeret. Der udskrives en idékonkurrence, hvorefter bygningen kan opføres i etaper. Konkurrencen vil koste 200.000 kr. Der er brug for 4700 kvadratmeter, oplyser Holger Visby.

Med seks stemmer mod fem vedtog kommunalbestyrelsen i Hanstholm efter en lang og hektisk diskussion at give fru E. Svenningsen, Hanstholm, tilladelse til at indrette en restaurant i et hus ved »Æ Stågbak« i Klitmøller.

På generalforsamlingen i Handels- og Landbrugsbanken i Thisted oplyste direktør A. Blaabjerg, at bankens balance i det forløbne år var steget med 63 millioner til 280 millioner. Bruttooverskuddet var på 3,9 millioner, nettooverskuddet 1.7 million, efter at der er foretaget afskrivninger på ca. 1 million og afholdt et kurstab på fondsbeholdningen på 1.1 million.

Menighedsrådet i Thisted godkender, at der opsættes en klokkestabel på Vestre Kirkegård. Projektet skal forelægges kirkeministeriet. Udgift: 68.000 kr. Kirkens spir skal restaureres for et beløb, der er anslået til 419.000 kroner.

Det har kostet Thyholm Kommune mindre end en halv million at få indrettet en særdeles rummelig og tidssvarende administrationsbygning i det tidligere alderdomshjem i Hvidbjerg.

Andelsbanken i Thisted har i det forløbne år haft en stigning i udlåne på 22 pct. til 40 millioner. Balancen var steget med 20 pct. til omkring 70 millioner, oplyste direktør Anders Skjødt.

På en auktion over udrangeret inventar fra Hvidbjerg Kirke på Thyholm købte operasangeren Frans Andersson kirkebænke til sin landejendom på Mols for en meget beskedne pris. Mange orgelpiber i forskellige størrelser var også under hammeren, men der blev ialt kun solgt for omkring 2000 kr.

Formanden for Det konservative Udvalg for Viborg Amt, direktør Viggo Poulsen, Thisted, siger: Trods en ihærdig indsats såvel på landsplan som på lokalt plan mistede vi stemmer, og vor folketingsmand H. C. Toft blev ikke genvalgt. Men det er kun et midlertidigt farvel. Vi håber på bedre tider en anden gang.

Fredningsnævnet for Viborg Amts nordlige område afsiger kendelse om fredning af et 2273 ha stort areal ved Nors sø. 21 lodsejere har fået tilkendt en samlet erstatning på 119.000 kr. De vil bede De samvirkende danske Landboforeninger om hjælp til at få større erstatninger.

Ved afstemning om en ny biskop over Aalborg Stift fik domprovst Henrik Christiansen, Helsingør, 2253 stemmer svarende til 51.3 pct. Forstander Rudolph Arendt, Løgumkloster, fik 2069 stemmer. Henrik Christiansen har været sognepræst i Torslev-Lendum og Dronninglund i Vendsyssel og virkede en tid som forstander for Haslev Højskole.

I Malaysia er opført det første af seks ristørrings- og møllerianlæg, der udstyres med maskiner fra Thy. Maskinfabrikken Cimbria i Thisted leverer tørrerier, transportanlæg, elevatorer med videre til de nye anlæg, der koster millionbeløb.

Klitvæsenet får ekstrabevilling, så 150 mand kan sikres arbejde i plantager i et år, oplyser overklitfoged P. Skarregaard, Vester Vandet.

APRIL

Adskillige ældre ægtepar i Thy har besluttet sig til en pensionisttilværelse et sted ved den spanske middelhavskyst, oplyser ejendomsmægler Niels Mogens Nielsen, Hurup. Byggegrunde kan købes for 20.000 til 80.000 kr., huse koster fra 100.000 kr. Folkepensionen kan sendes til Spanien uden beskatning.



Efter tilsagn om støtte fra Viborg Amt og Sydthy Kommune kan Klostermøllen i Vestervig føres tilbage til sin oprindelige skikkelse.

En taksationskommission har afsagt kendelse om, at 30 lodsejere med arealer ved Førby Sø skal have en erstatning på i alt 407.000 kr. Der fredes ca. 1100 ha, hvoraf godt halvdelen ejes af staten. En af lodsejerne havde for 51 ha krævet en erstatning på 1.2 million. Han fik 38.500 kr. i arealerstatning og 41.000 kr., fordi han om 15 år skal nedrive nogle sommerhuse ved søen.

Konditor Verner Paulsen har solgt Krabbes Konditori ved Storegade i Thisted til Frode Pihl, der vil bruge ejendommen til installationsforretning. Krabbes Konditori blev oprettet i 1860 af konditor Chr. Christensen. Hans søn drev forretningen videre i en kort årrække, indtil den i 1933 blev købt af Kr.

Krabbe. Verner Paulsen kom til konditoriet som svend i 1957 og købte forretningen i 1967. Nu vil han være præst.

Sandflugtsskaderne ved den thylandske vestkyst er efter hårde storme i vinterens løb større end normalt, oplyser overklitfoged P. Skarregaard, V. Vandet.

Den 88-årige Anders Chr. Jensen, Klitmøller, fratræder som strandfoged, efter at han i 33 år har haft ansvaret for Vangsaas nordre stranden. Politimester J. Bodenhoff mødte op med en lystestage som afskedsgave til Anders Chr. Jensen og sagde: De er en pryd for Deres stand!

Tre fra Sydthy omkom lørdag d. 12. april: den 34-årige Bjarne Johannes Thinggaard Pedersen, Skaarup, der var gift og havde 5 børn, den 38-årige Erik Christensen, Taabel, ugift, og den 24-årige Egon Mikkelsen, Hurup, ligeledes ugift. De var taget på fiskeri fra Thyborøn i en lille havbåd, der fik motorstop og blev fyldt med vand et halvt hundrede meter fra land. Den 25-årige Egon Bang Larsen, Vestervig, og den 12-årige Jørgen Thinggaard, søn af den ene af de omkomne, reddede sig i land.

På generalforsamlingen i Thyboforeningen i København sagde formanden, Gerhardt Sørensen, at mindefesten for Hans Bakgaard blev en af foreningens bedste. En prolog, skrevet af Lilly Vegendal, blev læst af skuespillerinden Frida Budtz Müller.

Ved indvielsen af Thisted tekniske Skole lørdag den 19. april oplyste formanden, ingeniør A. Bjerre Christensen, at anlægsudgifterne til undervisningscentret i Thisted's nordlige bydel var nået op på omkring 90 millioner. Foruden Teknisk Skole er opført et gymnasium og en idrætshal. En ny handelsskole er ved at blive bygget.

Eksporsten af træ fra thylandske plantager fortsætter. 165 mand arbejder på at opfylde en ordre til norske og svenske fabrikker, som

inden udgangen af 1975 vil aftage over 9000 rummeter.

Søndbjerg Børnehjem er i fare for at blive nedlagt, skønt Socialstyrelsen for få måneder

siden har bekræftet, at en bevilling til modernisering er forhøjet til godt 1 million, samtidig med at der blev givet tilladelse til licitation.

MAJ

I Thisted indviedes lørdag den 3. maj en stor hal, der har fået navnet »Thy-Hallen«. En opvisningshal har plads til 2000 tilskuere. Endvidere er bygget en træningshal med internationale mål, en svømmehal på 12¹/₂ gange 25 meter, et mindre bassin til undervisning, motionsrum, cafeteria, omklædningsrum og klublokaler. Halkomplekset har kostet omkring 19 millioner kr.

På Danmarks befrielsesdag, 5. maj, samledes omkring 750 til møde i Thyholm-hallen i Hvidbjerg. Efter at uniformerede korps var marcheret ind i hallen med faner i spidsen, bød lærer Erik Ørtoft, Uglev, velkommen med ordene: Vi mindes Danmarks befrielse for 30 år siden, men spørgsmålet er, om vi vurderer friheden højt nok.

I Hanstholm åbnes en ny fabrik til 4.3 millioner kr. Bag fabrikken står P. Taabbel og Lars Taabbel – far og søn. De vil fremstille et nyt produkt »koralspætten«, der er en blanding af 80 pct. rødspætter og 20 pct. torsk. Fabrikken fryselager har en kapacitet på 200 tons. Fire generationer var samlet ved åbningen. Den ældste var den 87-årige Wiggo Taabbel, Thisted, den yngste den seks-årige Christian, søn af Lars Taabbel.

Formanden for Hurup Håndværker- og Borgerforening, isenkræmmer Knud Poulsen sagde på generalforsamlingen: Fremgang i en årrække er brat standset og afløst af stagnation. Denne ændring i tingenes tilstand har også ramt hårdt på vor egn, hvor virksomheder enten har reduceret produktionen betydeligt eller er bukket under.

Omkring 130 deltog tirsdag den 20. maj i en fest på Hotel Aalborg i Thisted for fhv. kirke- og trafikminister Kr. Damsgaard, der

i over 30 år har været medlem af folkettinget. Formanden for Thistedkredsens Venstre, sognepræst John Haaber, Sjørring, sagde: Der er på Christiansborg en fare for at blive isoleret. Det har Kr. Damsgaard undgået. Han har haft begge ben på jorden. Han har ikke ladet sig løbe over ende eller besnakke af andre. Kr. Damsgaard fortalte, at han for 57 år siden havde været med til at starte en VU-forening i Østerild, og han havde været aktiv i politik i 40 år: »Den thylandske befolknings politiske, folkelige og kristelige grundholdning har været min baggrund. Jeg har slidt i politik, levet i politik og glædet mig i politik. Jeg er ikke udbrændt. Jeg er stadig parat til at arbejde i Venstres vingård.

Fagbevægelsen i Thisted ønsker eget hus. Ideen om et »Folkets Hus« i Thisted opstod for flere år siden, Arbejdernes Fællesorganisation har arbejdet videre med den og er i realitetsforhandlinger om gennemførelse af planen, sagde organisationens formand, Johannes Heegaard på repræsentantskabsmødet, der holdtes på Specialarbejderskolen i Thisted.

Fra Viborg Amts Undervisnings- og Kulturudvalg foreligger en idé om at lade et afsnit af fæstningsværkerne i Hanstholm, bygget af den tyske besættelsesmagt under 2. verdenskrig, indgå som led i et studiecenter. Det tænkes oprettet i de bygninger, der er kommet til at stå tomme ved Hanstholm Fyr efter rationalisering af driften. Greve Ulrich Holstein har samlet et meget stort materiale om de tyske forsvarsanlæg langs hele Vestkysten: 4800 manuskriptsider og 2300 fotografier. Om planen for Hanstholm siger han: Der er ingen tvivl om, at noget af fæstningen bør bevares.

Havnemyndighederne i Kristiansand har

stukket en kæp i hjulet for en færgerute Hanstholm-Kristiansand. Planerne var så vidt frem-skredne, at starten var fastlagt til 20. juni med to afgang daglig. Projektet kan ikke gennemføres som følge af, at havnemyndighederne i Kristiansand »ikke har kunnet finde plads til en Hanstholm-færge«.

Som følge af de meget barske vejrforhold trænger Agger Kirke jævnlig til reparation. Den blev opført 1838 som erstatning for en

kirke længere vestpå, hvor der nu er hav. Ikke mindst vinduer og døre trænger til fornyelse, og indvendig skal kirken have et nyt pudslag.

Redningsstationerne i Hanstholm og Agger bliver de første, der forsynes med nyt raketudstyr. Redningsstationen i Agger får en Landrover med påhængsvogn til raketudstyret. Stationen i Hanstholm skal indtil videre transportere materiellet på lastvogn.

JUNI

Den 85-årige Niels Sloth, Hurup, fortæller, at Nationalmuseet har opfordret ham til at skrive om thyboskikke i gammel tid. Niels Sloth har i 1. del af en slægtsbog skrevet om sin barndom i Sejerskilde ved Ydby. I 2. del vil han omtale samfundsudviklingen og politik.

Ved KFUMs grundlovsfest i Vestervig-hallen 5. juni talte fhv. kirke- og trafikminister Kr. Damsgaard: Den frie forfatning er ikke noget, som kun skal leve i partierne. Derfor må de unge bestandig opdrages til at leve under den vanskeligste, men også den bedste styreform vi har – folkestyret.

Et kabel, der betegnes som verdens største til elektrisk strøm, føres i land ved Bulbjerg. Kablet skal have forbindelse med Sydnorge – en strækning på 130 km. I alt skal der trækkes tre ledninger mellem Danmark og Norge. Udgift et par hundrede millioner.

De københavnske arkitekter Svend Algren, Jens Thomas Arnfred, Michael Sten Johnsen og Steffen Kragh får 1. præmie i en konkurrence om bebyggelse af et stort areal i Hanstholm, beliggende mellem Fyrvej og reservatet. Arkitekterne foreslår fem forskellige bebyggelsesformer: parcelhuse, skelhuse, gårdhuse, kanthuse og rækkehuse.

I folketinget ophænges et maleri af fhv. folketingsmand og minister Vilhelm Fibiger. Det er malet af August Tørslev. Vilhelm Fibiger, der boede på Øland i Thy, blev indvalgt

i folketinget i 1920. I 1940 blev han minister uden portefølje, senere kirkeminister. Han var i folketinget indtil 1957, havde siddet i folketingets præsidium, virkede i Statens Jordlovsudvalg i 21 år og var i de 37 år, han sad i folketinget, i bestyrelsen for den konservative folketingsgruppe.

Det første studenterhold fra Thisted Gymnasium samledes lørdag den 14. juni til 25 års jubilæumsfest i Thisted, og mandag den 16. sprang årets første studenter ud: Karen Margrethe Brorson, Bedsted, og Preben Thomsen, Svankjær. Årets første HF'er blev Gertrud Knakkegaard Poulsen, Thisted.

Ved åbningen af dyrskuet i Hurup fredag den 20. juni sagde formanden for Det thylandske landøkonomiske Selskab, Holger Erichsen, Skibstedgård: Vi kan kun være tilfredse med, at så mange slutter op om vort lokale dyrskue. Udstillingen af dyr er større end tidligere, og vi har grund til at sige tak til maskinudstillerne, fordi de så villigt og talrigt møder op.

En plan for fritids- og ferieområder i Thisted Kommune giver mulighed for at kontrollere, hvordan de storslåede naturområder kan udnyttes til fordel for den lokale befolkning og turister. Tre firmaer: Boe & Wolters, Thisted, Aage Jensen, Thisted, og byplanafdelingen hos Birk & Boe, Hjørring, har udarbejdet planen i samarbejde med kommunens ejendoms- og miljøudvalg.

JULI

Interessen for at investere i landbrug i Thy er igen stigende, og det må vi hilse med glæde, sagde formanden for Mors, Thy og Han Herreds Husmandsforeninger, Hans Peter Thomsen, Kallerup, på generalforsamlingen.

Thisted Byråd giver bevilling til en undersøgelse af mulighederne for lystbådehavne i Vildsund og Amtoft og for udvidelse af lystbådehavnen i Thisted.

Et hollandsk fjernsynshold dukkede op i Hanstholm for at udsørge Hanstholm Fiskeforenings formand, Sv. Heiselberg, der med en protestskrivelse til den hollandske ambassade har præsteret den hidtil skarpeste reaktion mod hollandske fiskeres adfærd i Nordsoen. En fiskeskipper fra Agger, Johan Iversen, forklarede fjernsynsfolkene, at han havde fået ødelagt grej for 30.000 kr. af en hollandsk trawler.

Der sættes nye vinger på Heltborg Mølle, som i omkring 30 år har været beboernes fælles ejendom. Udgiften til vedligeholdelse af landsbyens vartegn er opgjort til 16-17.000 kr. Mølleværket er i fin stand og kan stadig bruges.

Ved åbningen af dyrskuet i Thisted lørdag den 5. juli sagde formanden for Landboforeningen Nordthy, Poul Karlshøj, Kjelstrup, at det var med beklagelse, han skulle byde velkommen til en delvis lemlæstet dyrskueplads. Kommunen anlægger fodboldbaner på pladsen, og græsset er ikke groet til endnu. Til skuet var tilmeldt 487 numre - 107 flere end året før. Antallet af gæster blev anslået til over 10.000.

Landinspektør Poul Boe oplyser, at Musikforeningen for Thisted og Omegn har 1223 medlemmer, der af 705 gæstemedlemmer. På baggrund af planer om en ny teatersal til flere millioner fremhævede musikforeningens formand den gode akustik i Hotel Aalborgs store sal, men en modernisering er tiltrængt.

Samarbejde mellem førstelærer Kr. Mad-

sen, Sønderbjerg, og Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg er resulteret i en bog om Agger »Man kom hinanden ved«. Undertitlen er »Skildringer fra et fisker- og strandfogedhjem i Agger 1910-20«. Det er Kr. Madsens eget hjem, der er skildret i bogen.

Ved Hanstholm Handelsstandsforenings strandfest i Vigsø blev en nystiftet »Aquamabilepris« tildelt fiskeeksportør Poul Taabel for produktet »Koralrødspætten«.

Foreningen til bevarelse af Stenbjerg Landingsplads havde samlet omkring 4000 til forskellige arrangementer søndag den 13. juli. Der blev et overskud på 15.000 kr. til foreningens miljøbevarende aktivitet.

Børnedyrskuet i Koldby fredag den 18. juli samlede ca. 6000 gæster. Omkring 240 børn havde taget deres dyr med i håb om at få præmie. Antallet af ærespræmier nåede op over 60.

Fire velvoksne storkeunger i reden hos udeler Jens Søndergaard, Frøstrup, bliver filmet af ornitologen Henning Skov. Storkeungerne har allerede i en radioudsendelse ladet deres stemmer høre.

En begivenhed, der plejer at samle mange mennesker, Vildsund-markedet, begyndte i regnvejrs onsdag den 23. juli. Besøget blev trods vejret anslået til omkring 5000 på den første dag. Mange hestehandlere var som sædvanlig mødt op, blandt andet hollandske, og store hollandske lastbiler holdt parat til at køre hestene til et nyt land.

En fond til fordel for et nyt orgel i Vestervig Kirke er nået op på 300.000 kr. Kirkeministeriets orgelkonsulent har anbefalet et orgel med 51 stemmer - endnu flere end Thisted Kirkes nye Frobeniusorgel, der har 44 stemmer.

Der er planer om at opføre en ny politistation ved Kronborgvej i Thisted. Den bliver tidligst bygget i 1979. De samlede udgifter til byggeri og inventar anslås til 20 millioner.

AUGUST

Manden, der skrev prologen til indvielsen af Hanstholm Havn, 8. september 1967, fhv. tømrer Thorvald Christensen, fylder 80 år 6. august og fortæller, at han har skrevet en del om livet i Hanstholmen, hvor han har boet hele sit liv.

Den 27-årige lærer Jens Chr. Toft Jensen, Arup, er vendt hjem efter tre års virke i Zambia, hvortil han har været udsendt af Mellemfolkeligt Samvirke. Han blev sendt til Zambia for at undervise i praktisk landbrug, men endte som geografilærer.

Civilingeniør Helge Mølgaard, Thisted, rejser i Ingeniørernes Ugeblad spørgsmålet om statstilskud til vedligeholdelse af kommunale veje. Han mener, at det er for lille, da de store lastbiler slider meget hårdt på vejene. Navnlig lastbiler, der har to bagaksler tæt ved hinanden, slider hårdt på vejene i sving.

Den 12. august var det 200 år siden, Malthe Conrad Bruun blev født i huset Storegade 4, Thisted. Han blev student som 15-årig i København, studerede jura og teologi, skrev artikler imod det bestående styre og blev landsforvist af kongen i 1800. I Paris kastede han sig over geografiske studier og blev anerkendt som den dygtigste geograf i Frankrig. Et værk i otte bind gjorde ham berømt verden over. Han døde i 1826 kort efter, at han havde fået Frederik VI's tilladelse til at vende hjem til Danmark. Han blev begravet på Montparnasse kirkegården, 4. division, i Paris.

Det 11. skoleår er nu en realitet i Thisted Kommune. 24 elever har meldt sig til undervisningen, der begynder omkring 1. september.

Sommeren kulminerer omkring den 8. august, da der blev registreret varmegrader på 35-36. Hedebløgen har i følge driftsleder Mogens Lüth medvirket til, at grundvandstanden i Thisted Kommune er faldet omkring 5 meter.

Lederen af sygeplejeskolen i Thisted, fru

Raija Rasmussen oplyser, at der stadig er meget stor interesse for sygehjælperuddannelsen. Et stigende antal unge mænd melder sig til uddannelsen, men kvinderne er stadig i overtal.

Lørdag den 16. august blev ved Skjoldborg Kirke afsløret en mindesten for historikeren, geheimearkivar Jakob Langebek, der fødtes i Skjoldborg for 200 år siden. Højtideligheden indledtes i kirken, hvor biskop Henrik Christiansen talte. Ved mindestenen fortalte tidligere førstelærer Karl Boesen om Jakob Langebeks barndom i Skjoldborg, hvor faderen var præst indtil 1727. Efter at han var blevet teologisk kandidat, kastede Jakob Langebek sig over historiske studier. Han var den første i Danmark, der beskrev fortidsminder på videnskabelig vis, og han er kaldt »historieforskningens fader«. Jakob Langebeks tip-tip-tip-oldebarn, overkirurg, dr. med. Oluf Poulsen, Snekkersten, takkede på familiens vegne for det minde, der var rejst.

Hanstholm Kommunes største arbejdsplads, A/S Hanstholm Fiskeindustri, afskediger 60 arbejdere, og de resterende 40 kommer på deltidsarbejde. Baggrunden for afskedigelserne er svigtende råvaretilførsler, siger direktør Sv. Espersen.

Pastor Konstantin Koch, Thisted, oplyser i Nordisk Østmissions blad, at han vil trække sig tilbage efter 59 års aktiv missionstjeneste. Han er fyldt 85 år og betragter missionsarbejdet blandt flygtninge i Danmark som afsluttet.

Efter den ottende og sidste sommerkoncert i Thisted Kirke kunne det gøres op, at antallet af tilhørere nåede op på omkring 2000. Udenlandske og lokale kunstnere har medvirket. Ved de fleste koncerter har Thisted Kirkes organist, Jesper Jørgen Jensen selv spillet.

Thisted Aluminium-Industri træder i likvidation. Fabrikken, der ejes af ingeniør Ole Buck, har 35 medarbejdere. Baggrunden for likvidationen er, at nogle af fabrikkens dan-

ske kunder er trådt i likvidation. Virksomheden blev oprettet for 10 år siden i et af kommunens industrihuse.

På generalforsamlingen i J. P. Jacobsenselskabet blev det påtalt, at lysthuset i »J. P.

Jacobsens have« er i dårlig forfatning. Tidligere byrådsmedlem Marius Jørgensen sagde, at selskabet skulle rette henvendelse til byrådet. Så nærede han ikke tvivl om, at huset ville blive sat i stand.

SEPTEMBER

Den meteorologiske målestation i Vestervig, som har eksisteret i over 100 år, har aldrig nogen sinde tidligere registreret så høj temperatur som i august 1975. Den højeste temperatur blev målt 10. august: 34.8 grader.

Campingpladserne har haft en særdeles god sæson. Således fortæller Carl Nør, Vildsund, at besøget har været det bedste i de 18 år, han har drevet campingplads. Byholm Camping har haft den bedste sæson i 10 år, oplyser Børge Mogensen.

Det vesttyske bjergningsselskab Ulrich Harms tog fredag den 5. september fat på at fjerne vraget af det polske skib »Brda«, som forliste i Hanstholm Havn natten efter folketingsvalget i januar. Bjergningsarbejdet udføres ved hjælp af flydekranen »Magnus III«, der er forsynet med fire skruer og ikke behøver forankring.

I de 8 år, Hanstholm Havn har eksisteret, har fiskeauktionen haft en omsætning på 353 millioner kr. Den hidtil største omsætning i løbet af en uge er på 2.9 millioner.

Et år efter indvielsen har Nordvestjysk Golf Klub haft omkring 700 gæstespillere på banen i Nystrup Plantage. Udlændinge kommer gerne til Thy i tre uger om sommeren for at få lejlighed til at spille. Banen har ni huller, og klubben har mulighed for udvidelse til 18.

Fiskeeksportør Poul Taabel, Hanstholm, der oprettede en rejefabrik for rejekonserves i Hanstholm kort tid efter havnens åbning, døde pludselig under et kurophold i Vesttyskland. Han blev 60 år gammel.

Redningsbestyrer G. Aaskov Petersen tager afsked med 25 redningsmænd, der bliver pen-

sioneret fra 1. oktober i forbindelse med rationalisering inden for Det danske Redningsvæsen. Blandt 22 redningsstationer, der nedlægges er Lildstrand, Klitmøller, Stenbjerg og Lyngby.

Thisted Byråd træffer beslutning om, at der skal indrettes vandrerhjem i den nedlagte Skinnerup Skole. Der regnes med anlægsudgiftern på 1.4 mill. kr. Der bliver 86 sengepladser. Det årlige underskud er anslået til 68.000 kr.

Ved en festlig sammenkomst fredag den 19. september blev endnu nogle bygninger ved plejehjemmet Solgården i Hundborg indviet. Det var en fløj med plads til 16 handicappede, en fløj med beskyttede boliger, i alt 13, og to etplanshuse med beskyttede boliger.

Ornitologen Henning Skov modtager meddelelse om, at en af de fire storke fra Frøstrup er forulykket i en skorsten i Holland. Ungerne forlod reden den 24. august, allerede tre dage efter kom en af dem uheldigt af sted i en hollandsk fabriksskorsten. Storken brækkede et ben og kom på dyrehospital. I 1971 omkom en af storkeungerne i England. En anden havnede i forkommen tilstand på Madeira, en tredje omkom sandsynligvis over Atlanten. Storkenes rute til Afrika går over Spanien og Gibraltar.

Skinnerup Forsamlingshus sælges til glarmester E. Gjerulff, Thisted, for 30.000 kr. Bestyrelsen beslutter at dele pengene mellem Skinnerup Mølle og Skinnerup Kirkes orgelfond.

Thisted-Hurup Handelsskole flytter fra Kr. Koldsgade til skolecentret. Thisted Musikskole ønsker at overtage bygningen i Kr. Koldsgade.

- frisk og fin



DRAGSBÆK MARGARINEFABRIK
tlf. 92 27 41

VI
ER TIL
FOR
DEM



LANDMANDSBANKEN

**De fleste ta'r os
for pengenes skyld.**



● SPAREKASSEN THY

Her bor Deres Dress-partner



Torvegade 1



FAXE DEPOT

v/ Robert Christensen, Fogedsvej 3,
telefon (07) 92 24 47

**L. K. RADIO & TV
SERVICE**

v/L. KIRK

Vesterstræde 4, telf. 92 35 81

EN SIKKER FORBINDELSE

Hanstholm afdeling telf. 96 12 30

1000 TING

– alt i legetøj

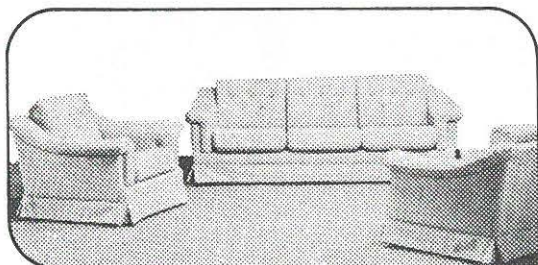
A. O. GLAS, Idylvej

– alt i glas . Telf. 92 19 17

Mallings Konditori

Vestergade 32 . Telefon (07) 92 02 02

Se på tøj
i Frederiksgade



Tæpper til jul

De kendte mærker i såvel væg-til-væg som afpassede tæpper til alle priser.

TÆPPEHUSET

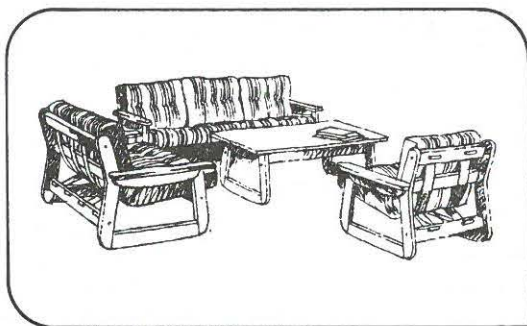
Kom ind
og se
hvad vi har

A/S Frøkjær MØBLER
TELEFON (07) 920466 KNUDSEN JERNBANEGADE - 7700 THISTED

Kom ind
og se
hvad vi har

Møbler til jul

Vi har det store udvalg i såvel tidløse som moderne modeller i alle prisklasser.



FONA

STOREGADE 3

7700 THISTED . TLF. (07) 920304

Rigtige sko til
hele familien

JUUL
SKO

Vestergade 20 . Thisted



Ring efter gardinbussen
Telefon 92 24 44

Marius Sørensen

Juvelér og guldsmed
Telefon (07) 92 00 23

har det største udvalg
i guld- og sølvvarer til
JULEGAVER

Chr Sørensens Tømmerhandel as

Thisted . Telefon (07) 92 33 11



GØL PØLSER

Poul H. Ladefoged
fedevarer en gros
Aabakkevej 6
Privat: Markvænget 10a
telefon (07) 92 14 58

KØKKENMILJØER . HVIDEVARER

De kan trygt
henvende Dem
hos

KANSTRUP
Toldbodgade 4.(Andelsbanken) 7700 Thisted
TLF.(07) 924550



Calles Konditori

CARL EJNAR JACOBSEN

Storegade 8

Telefon (07) 92 01 60



Bogbinderiet, der søger at følge med tiden

Industrivej
7700 Thisted . Telefon (07) 92 12 44

Gælder det

*symaskine
støvsuger
opvaskemaskine*

Spørg først i

Thisted Arbejderforening

BRUGSEN

i centrum

**Besøg vor SUPER-SLAGTER
- det betaler sig!**

Kulør på tilværelsen, *tapet og farver fra:*



Telefon (07) 92 33 44* - 92 33 92

**Prima oksekød, kalvekød
og slateriaffald**

samt alt i fersk, saltet eller røget flæsk,
pålæg m.m. anbefales fra vort udsalg
på Strandvejen. - Varerne bringes overalt.

Altid 1. kl.s varer under statskontrol

Slagteriudsalget Thisted

Telefon (07) 92 01 40 . Thisted



**Gælder det tryksager –
henvend Dem til...**



THISTED BOGTRYKKERI

Jernbanegade 15-17 . Telefon (07) 92 33 22

Tøjet får vi i



Storegade 4 . Telefon (07) 92 11 52

HUSK: Duge
og udstyr finder De
i et
smukt udvalg hos

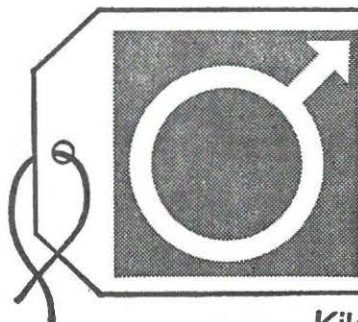


Storegade 15 . Telefon *(07) 92 09 77
Byens eneste specialforretning

ApS brdr. Whansen

el-installation · el-forretning

VESTERGADE 84 . TELEFON 92 27 00* . 7700 THISTED



**Gaver der
glæder**
-år efter år!

Kik ind til fag-isenkræmmeren

Specialforretningen har det

Kig ind i

Thisted Værktøjsmagasin

Knud Mortensen

Storegade 10, Thisted, Telf. 92 04 00

**Glædelig jul
og
godt nytår**

- bliv kunde i



**A/S HANDELS- OG LANDBRUGS-
BANKEN I THISTED**

Deres bank - naturligvis

*Et centrum
for ure og briller*

ERIK NIELSEN

Storetorv . Thisted . Telefon (07) 92 10 32

»Der hvor uret drejer«

Herre og drengetøj
Kjær
Vestergade 34 · Tlf. 920536

KLIT VASK RENS LEJE



Over 40 års erfaring kommer DEM tilgode

Klit Vask

Dragsbækvej 45 . Telefon 92 05 88*

Grundlagt 1931

Udlejning af:

KITLER



SENGELINNET



DÆKKETØJ

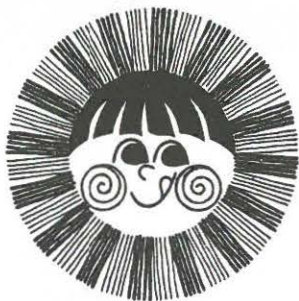
og

HÅNDKLÆDER

til private,

hoteller og institutioner

Vil
du se glade
ansigter



Polar is

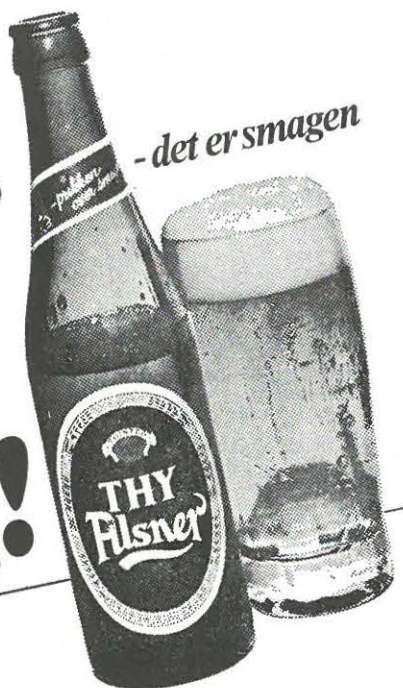
DERES NY
FOTOHANDLER

DAM FOTO

Frederiksgade 8

Telefon 92 39 92 . 7700 Thisted

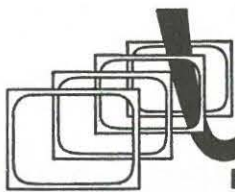
jeg siger
THY
hver dag!



- det er smagen

Tryghed ved køb - så er det hos EXPERTEN

Vær
prisbevidst
køb hos



Westergaard
RADIO & FJERN SYN

Vestergade 23 . Thisted . Telefon 92 18 42

Hovedgaden 60 . Snedsted . Telefon 93 41 98



ALT I

dekorationer
kranse
brudebuketter
gaveartikler

Toves Blomster

Vestergade 82 . Telefon (07) 92 02 22 . 7700 Thisted

NY BIL?
*Vi rustbeskytter
- og giver 6 års garanti
uanset vogntype*



Thisted Tectyl Service

v/ Erik Østergaard

Industrivej 25 . Telefon (07) 92 25 05

Musikcentret

INTERNATIONAL BOOKING
V/ VERNER SCHYTTE

VESTERGADE 17
7700 THISTED
(07) 92 31 85
(07) 92 37 92
PRIVAT: 98 53 15

ORKESTRE
&
SOLISTER

*Der er 150 tøjeksperter i Danmark
i Thisted er det*



Julegaver **Smukke ting**
i stort udvalg finder De *Julegaver*
hos

Brix Andersen, guldsmed

Storegade 10 . Telefon (07) 92 10 02

Sko til alle
børnesko
damesko og
herresko

hos

Aage V. Nielsen

Aagade 9 . Thisted



min far
sparer op
til mig på
børneopsparring
og trækker fra
i skat

-hvad gør din far?



EL FIRMAET
H.M. MORTENSEN
THISTED · TELF. (07) 92 25 33 · 92 22 29



THISTED ELEKTRO-
OG KØLETEKNIK A/S
INDUSTRIVEJ · 7700 THISTED · TLF. 07 · 92 25 33 · 92 22 29



BYENS
ELKØB CENTER
NYTORV THISTED · TLF. (07) 92 35 33

Hos Busted finder De byens største udvalg i

KJOLER og FRAKKER

— kvikke og ve
glæder sig til at

Venlig hil.

M
46.4
Thy

Jul i Thy

1975
ex. 1



PEI-MO

KVALITETSDYNER



- åh, hold op!
- så glad ka' man da ikke være
for en ny dyne..?

Jo, netop! – Det bedste er ikke for godt, når det gælder sengetøj. F.eks. en lækker PEI-MO dyne fyldt med dejlige ande- eller gåsedun – den moderne lette dundyne som opfylder alle krav til velvære. Kort sagt: vil De glæde familien, skulle De kigge ind til SØNDERGAARD og vælge en af vore kvalitetsdeklarerede dyner.

Chr. *Søndergaard*

Sydney Bibliotek



58826

TILHUS

Kr. 16,50